

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
JAVNE RASPRAVE O PRIJEDLOGU ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU U
BOSNI I HERCEGOVINI - U ORGANIZACIJI USTAVNO-PRAVNE KOMISIJE
DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH
održane 19.06.2007.godine, sa početkom u 10:00 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
IVO MIRO JOVIĆ

...zahvalim za izdvojenom vremeni i interesiranju za ovu izuzetno važnu temu, zaželim dobrodošlicu znači svima, a članove Ustavno-pravnog povjerenstva pozivam, pošto je ovo na neki način i organizacija i posao koji obavljaju ljudi iz ovog povjerenstva, ove ove stolice su namijenjene za njih ukoliko žele biti ovdje. A možete ostati na svojim mjestima. U svakom slučaju ja se zahvaljujem za aktivno sudjelovanje u ovom današnjem poslu.

Današnji rad zamislili smo od prilike u okvirnom vremenskom trajanju neka 3 sata. Neće biti ograničeno vrijeme, sve dokle bude interesa za raspravu o ovoj temi. Moći ćete uzimati sudjelovanje jer u planu rada danas imamo prvih 10-15 minuta u ulozi domaćina mene kao predsjedatelja Ustavno-pravnog povjerenstva i gospođu Hadžović koja je ovdje ispred Ministarstva u čijoj nadležnosti je problematika obrazovanja, pa samim tim i visokog obrazovanja.

Ovaj skup danas, sve izrečeno na neki način biće i evidentirano jer snimamo a poslije toga sačinićemo izvadke iz tih rasprava i obznaniti odnosno dati u javnost. Vama je sigurno svima poznato da je obrazovanje, izuzetno važna oblast čovjekovog života, društvo koje hoće i želi imati napredak, onda mora tražiti oslonac u ovoj sferi. Po radi te izuzetne važnosti, on je i sa drugog aspekta kroz obrazovanje jesmo to što jesmo u smislu osobe ali i kolektiviteta. Obrazovanje u cijelosti, a na poseban način je visoko obrazovanje je u ovoj zemlji predmetom rasprave već nekoliko godina. Da ne bi možda dezuirao ali sigurno tri ili do pet godina u tom intervalu, radi se na ključnom dokumentu koji bi se zvao Zakon o visokom školstvu. Bilo je nekoliko verzija u izradbi ovoga zakona a uglavom poticaj za izradu ovoga zakona dolazio je iz sfere sveučilišta odnosno akademskih zajednica u BiH a prijedloge zakona sačinjavali su stručnjaci bilo to iz Vijeća ministara, stručnjaci sa sveučilišta, na poseban način rektori ali i pravni stručnjaci. Međutim, razlozi za donošenje zakona u isto vrijeme nisu bili na određen način i implementirani u ono što je tretirao taj zakon i rješenja koja je on nudio. Ta sporenja često su bila i te kako žustra sa različitom argumentacijom i kao što znate jedan od izuzetno važnih momenata bio je da jedan prijedlog zakona koji je prošao parlamentarnu proceduru bio je na Ustavnom sudu i Ustavni sud BiH je oborio taj zakon jer je bio prijeporan za vitalne nacionalne interese Hrvata. Svakako da novim prijedlogom, novog zakona trebalo je ono što je bilo u njemu prijeporno ispraviti. Ja hoću reći odmah da nije u potpunosti ispoštovana Odluka Ustavnog suda i da nije se došlo do željenog zakona u onoj mjeri koja bi to bila, zadovoljila osnovna načela. Načela zakona jesu i trebaju biti da mi kao BiH i društvena zajednica hoćemo i želimo pripadati evropskom društvu. Kako bi naše diplome naših sudenata bile pravovaljane u Evropi one moraju biti i standardizirane kako programima, načinom i uvjetima studiranja sukladno Evropi. Ukoliko

mi imamo danas još i okvirni a ne Zakon o visokom školstvu i ukoliko nudimo nekoliko standarda unutar BiH kako možemo onda kroz takvu implementaciju zakona očekivati da on na razini Evrope bude standardiziran, da budu u suklađju sa onim što traži Evropa.

Izuzetno se važnim čini kada smo 3 godine pred definiranje ili ključne godine 2010. kad bi mogli i trebali primjenu bolonjskog procesa u punini primjeniti u visokoškolskim institucijama u BiH, te 3 godine su izuzetno kratak period kako bismo mi u materijalnom, finansijskom i kadrovskom smislu osposobili viokoškolske ustanove i prihvatili ona rješenja koja vrijede u Evropi. Odugovlačenje donošenja zakona ne ide nikom u korist, svima nam je na štetu, ali zasigurno taj zakon mora imati pravičnija rješenja. Ustavnog osnova, globalno gledano nema za donošenja zakona na razini države. Ustav je rekao da je obrazovanje na razini županija u Federaciji a na razini entiteta RS. Ukoliko se traži da se ustavni osnov ili ustavno rješenje i ovlasti iz njega koje proističu, prenose na više instance, onda sigurno treba tražiti ona rješenja u kojima će biti suglasni oni u čijim je to ovlastima. Ja pred sobom imam nekoliko dokumenata a vjerujem da će danas i kroz javnu raspravu doći se do takvih, kroz iznošenje argumentacije za takva mišljenja u kojima se kaže da u Federaciji, županije ukoliko prenose ustavne ovlasti one isključivo mogu biti na razini države nikako na razini Federacije.

Isto tako okvirni zakon koji, ukoliko prođe i na Domu naroda pružao bi donošenje, mogućnost donošenja novih 11-12 zakona a čim imate te instance koje donose nove zakone, nova rješenja i ukoliko nema financiranja sa jednoga mjesta, sigurno da će biti, neće biti postignut onaj cilj koji sam ja na početku rekao a to je standardizacija visokog školstva u BiH.

Pružiti mogućnost mladim ljudima da pod jednakim uvjetima studiraju znači da imaju u isto vrijeme profesori iste ili približno iste plaće, da su laboratorije i pomagala i učila približno na istoj razini u svim visokoškolskim ustanovama i da je akreditacija, licenciranje na razini države.

Sa druge pak strane, trebamo i voditi računa da je BiH društvena zajednica triju konstitutivnih i suverenih naroda sa pravom očuvanja jezika, kultura i tradicije. I to ne bi trebalo predstavljati problem da ovo što sam izrekao ugradimo u Zakon o visokom školstvu i postignemo cilje koji evo cijelo vrijeme ovde sam pokušao naglasiti.

No, ja ne bih želio oduzimati više vremena, ovdje ste pozvani kako bismo mi više čuli vas. Iz tih razloga za poticaj na diskusiju pozivam gospođu Hadžović pomoćnicu ministra civilnih poslova, rekao sam ministarstva koje je nadležno za ovu oblast da uzme riječ.

Izvolite.

PREDSTAVNIK MINISTARSTVA
GOSPOĐA HADŽOVIĆ

...ministra civilnih poslova, zadužena za obrazovanje. Pošto su mi organizatori rekli da su uz poziv za ovaj razgovor slali i tekst Prijedloga zakona o visokom obrazovanju, mislim da nema potrebe, da ste ga svi pročitali, da ovaj, sada prelazimo poglavlje po poglavlje u smislu neke prezentacije samoga teksta zakona.

Predpostavljam da ste zakon pročitali i prostudirali i da ste mogli od prilike shvatiti šta su to novine i koliko je taj zakon na tragu i koliko uvažava principe koji se tiču bolonjskog procesa i mnogih drugih dokumenata koje je EU donosila periodično a najmanje svake dvije godine na bolonjskim ministarskim konferencijama a u vezi sa daljnjim razvojem visokog obrazovanja u EU odnosno stvaranja jedinstvenog evropskog, zajedničkog prostora visoko školstva.

Ono što ja mislim da bi trebalo skrenuti pažnju vama jeste zakonski mandat Ministarstva civilnih poslova BiH. Ono je kao što znate po Zakonu o ministarstvima i drugim organima uprave u BiH ima koordinirajuću ulogu. Uloga mu je naime dvostruka. U unutrašnjoj politici, on koordinira obrazovne politika plural. U međunarodnim relacijama ono ima funkciju da generira međunarodnu relaciju i da prihvata međunarodne obaveze, evropske obaveze. Dakle, sa jedne strane to je ministarstvo kojemu se Vijeće Evrope, Evropska komisija i drugi evropski organi i tijela obraćaju sa određenim zahtjevima a sa druge strane, to ministarstvo nema nikakve izvorne nadležnosti u oblasti obrazovanja. Ta funkcija Ministarstva civilnih poslova se mora realizirati u svakom segmentu i u svakom procesu njegova rada. To znači kada se priprema neki dokument, posebno dokument temeljnog značaja kao što je zakon, onda oni koji čine ekspertni tim, koji pravi taj pakt, moraju biti delegirani od strane nadležnih obrazovnih vlasti. Dakle, svaki akt koji proizađe iz Ministarstva civilnih poslova jeste ustvari akt dogovorene i odobrene političke volje nadležnih obrazovnih vlasti a to znači da je u startu, već kad dođe do Ministarstva civilnih poslova na izvjestan način sinteza političkih, različitih političkih volja.

Rad na Zakonu o visokom obrazovanju traje od 2004.godine. Verzija koja je otišla kao prijedlog u parlamentarnu proceduru je 16 verzija zakona po redu. Vi znate da je u septembru prošle godine na Parlamentarnoj skupštini odnosno na Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine ta 16 verzija ustvari pala. Na veliku radost nas koji se borimo za obrazovanje u BiH februara ove godine, je zakon ponovno vraćen na raspravu Ustavno-pravnoj komisiji, koja je održala u povodu zakona 6 sjednica, koja je usvojila određene amandmane, tako da faktički sada imate neku opet drugačiju, malo izmijenjenu verziju u odnosu na prijedlog koji je dat u javnu raspravu. U suštini se radi o 17-toj verziji Zakona o visokom obrazovanju.

Na čemu je ustvari zakon pao. Pao je na nepomirljivosti dva suprotstavljena koncepta razvoja i statusa visokog školstva u BiH. Na jednoj strani je bio koncept da se kompletno visoko obrazovanje digne na nivo države i da ono postane briga države u svakom smislu, posebice u smislu financiranja. Naravno da argumenata za takvo viđenje ima mnogo. Ja lično, nisam političar ali sam ekspert za obrazovanje, lično bih prihvatila takav stav. Ne bih vam sad iznosila ovaj, sve argumente ali recimo, jedan je za mene presuđujući univerzitetski odnosno naučni podmladak koji je u dosta lošem stanju u našoj državi a mi znamo koliko treba godina da se jedan univerzitetski nastavnik formira i u visoko školstvo i u odnosu na sve druge niže stupnjeve obrazovanja, ipak u reformskom smislu u najlošijoj situaciji u ovoj državi. Dakle država bi preuzimajući brigu za njega od same strane države, stvorili bi se bolji preduvjeti za stvarni razvoj visokog školstva u BiH kao generatora ukupnih društveno-ekonomskih promjena.

Međutim, to što neko pojedinačno misli, drugi koncept bi opet bio da stvari moraju ostati u statusu quo jer se pri tome pozivalo na Ustav i ustave koji isključivu nadležnost za obrazovanje daju kantonima u Federaciji, entitetu RS i Distriktu Brčko BiH. U suštini radi se o 12 zaokruženih cjelina obrazovanja u BiH po postojećem administrativnom ustrojstvu.

Dakle, da bismo došli do bilo čega, da bismo iskoračini naprijed u oblasti obrazovanja, posebno visokog, mi moramo imati i saglasnosti svih onih koji učestvuju u političkom životu, koji učestvuju u parlamentima. Bez toga naprosto nije moguće ići dalje. Što znači, da smo u startu primorani na pravljenje kompromisa. Lično mislim kao čovjek koji dobro poznaje obrazovanja da ovaj završni tekst odnosno, posljednji tekst Zakona o visokom obrazovanju, pruža minimalne standarde koje traži bolonjski proces, koje traži rast evropskog prostora visokog obrazovanja i istovremeno zadovoljava i neke od naših unutrašnjih potreba bez kojih jednostavno zakon ne bi prošao.

Moram priznati i istovremeno zahvaliti međunarodnom faktoru prisutnom u BiH, na velikom pomoći u pripremanju svih skoro verzija Zakona o visokom obrazovanju i na velikom pomoći uključenosti u raspravu na Ustavno-pravnoj komisiji Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, a posebno itičem veliku pomoć OHR-a i Evropske komisije u ovoj zadnjoj fazi, mada prije toga velika involviranost je bila i Vijeća Evrope i OSC-a i drugih evropskih i regionalnih institucija uključenih ili zainteresiranih za razvoj visokog školstva u BiH.

Šta je to u novom tekstu zakona, odnosno u prijedlogu zakona što meni daje za pravo da argumentirano kažem da zadovoljava temeljne kriterije bolonjskog procesa. Bolonjski proces ustvari jeste priča o kvaliteti visokoškolskog studija i o državi kao onoj koja treba da obezbijedi i da brine o osiguranju tog kvaliteta visokoškolskog studija. Takođe, država je u evropskim relacijama i međunarodnim relacijama odgovorna za uspostavljanje sistema prepoznavanja kvalifikacija, priznavanja dokumenata, priznavanja godina i perioda studija i u ovom zakonu, to je obezbijeđeno osnivanjem Centra za informisanje i priznavanje dokumenata. Dakle, apsolutno je uveden trociklusni sistem visokog školstva ISTS, dakle evropski kredit, evropski sistem prenosa kredita i već u početnim članovima ovog zakona su dati evropski standardi onog najšireg ljudskog prava na obrazovanje, prava jednakog pristupa i drugi standardi koji su definisani, vidite u početnim članovima a kasnije i drugim članovima.

Ovdje ima dosta studenata, nadam se da su oni shvatili u čemu je to novina koja se njih neposredno tiče, počevši od onoga koliko puta može obnoviti godinu, prije nego što izgubi status studenta, ali ne bih o tome dalje.

Takođe osjećam potrebu da vas obavijestim o, jer moramo gledati stvari u cjelini ili imati holistički pristup, o projektima koji se rade u BiH a iz domene su reforme visokog obrazovanja. Vi se sjećate da je 2004.godine Vijeće Evrope imalo jedan projekat iz domene reforme visokog obrazovanja koji je rezultirao sa dva dokumenta, Statutom integrisanog, odnosno modelom Statuta integrisanog fakulteta i jednom pričom, odnosno knjigom o menadžmentu integrisanog Univerziteta. Traje trenutno projekat koji se zove - Jačanje visokog obrazovanja u BiH. Finansiraju ga zajedno Vijeće Evrope i Evropska komisija. Taj

projekat bi trebao trajati do septembra ove godine. Međutim, imamo sve uvjete da ga produžimo do kraja kalendarske godine. Unutar tog projekta, mnogi su ovde involvirani sa univerziteta i to znaju, ide se na izradu veoma bitnih, značajnih dokumenata za dalji rad na reformi visokog školstva. I neki od tih dokumenata su već u dobroj fazi pripremljenosti, neki su potpuno završeni. Urađeni su dakle standardi interne i eksterne evaluacije unutar velikog i poželjnog fenomena osiguranja kvaliteta na visokoškolskom obrazovanju. Urađeni su uvodi i deskriptori prva tri, odnosno potuna prva dva ciklusa kvalifikacija sukladno evropskom kvalifikacijskom okviru visokog školstva, urađen je model dodatka diplome, na šta smo stvarno obavezni i pripremaju se dokumenti koji će u suštini biti polazni, radni dokumenti budućeg ENIK NARIK(?) centra, to je u stvari po zakonu onaj centar za informisanje i priznavanje, kad na državanoj, kako to stranci kažu nacionalnoj razini osnujemo NARIK onda ćemo ući u mrežu, evropsku mrežu državnih informativnih centara a ministarstvo civilnih poslova već 2 godine zahvaljujući projektu i pomoći Austrijske razvojne agencije radi projekat na razvoju ENIK NARIK informacija i već posredujemo u dobroj mjeri informacije iz toga tima, imamo i svoju web stranicu i već smo se registrirali u evropskim razmjerama. Uskoro počinje također Tvinig projekat koji se tiče razvoja rektorske konferencije u BiH. Aplicirali smo na dva Ipa projekta i dobili smo po svoj prilici Ipa 2007 oba iz oblasti visokog obrazovanje. Ti će projekti početi 2008.godine i po našoj zamisli oni bi trebali da nastave tamo gdje ovaj tekući projekat stane. I imamo iskazanu volju i Austrijske vlade osobito kao i drugih država u bilatelarnim i drugim vrstama razgovora da se pomogne u razvoju visokog školstva.

Dakle, mislim da prolazak ovog zakona jeste u interesu prije svega svih 650 hiljada učenika i studenata u BiH, kao što je u interesu kompletne države BiH jer visoko obrazovanje u reformisanoj u integrisanoj Evropi ima generatorsku ulogu i kao takvo veliku odgovornost za sve buduće dalje korake, za sve buduće dalje situacije. Hvala vam.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala vama gospođo Hadžagić. U najavi sam rekao da je to predstavnik Ministarstva civilnih poslova i očekivali smo malo više, moram priznati o sadržaju samog zakona ali ne bih dirati u vaš koncept koji ste htjeli iznijeti.

Podsjećanja radi, u do 2005. slično se radilo doduše uz povjerenstva obadva doma i Doma naroda i Zatupničkog doma i rezultiralo to izdavanju jedne knjige sažetaka s javnih rasprava o Zakonu o visokom školstvu. I to govori koliko ozbiljnosti se pristupilo rješenju ovoga problema, koji se zove donošenje Zakona o visokom školstvu. Mi smo na ovaj skup pozvali predstavnike akademskih zajednica svih osam sveučilišta, stručnjake iz domena prava i školstva i znanosti i ovo je jedno vrijeme, otvoreni smo za sve one koji su imali interesa i došli ovdje i iz tih razloga pozivam vas koji ste tu i želite i hoćete reći a ovo je bio samo poticaj da bi se vi javili i mogli sudjelovati u ovoj raspravi.

Vi ćete podizanjem ruku i predstavljanjem za govornicom, izvolite profesor Vlado Majstorović rektor Sveučilišta u Mostaru.

VLADO MAJSTOROVIĆ

Poštovani sudionici ove javne rasprave o važnom zakonu kao što je Zakon o visokom obrazovanju, sve vas skupa pozdravljam i sa jednakim poštovanjem.

Pozdravljam i golemi napor svih onih koji su na bilo koji način i u bilo kojoj mjeri pridonijeli da danas raspravljamo o tako važnom zakonu kao što je Zakon o visokom obrazovanju. Ukoliko želimo a ne dvoji da ne želimo, postati dio ravnopravan dio evropskog obrazovnog prostora, onda opće nema dvojbe da je temeljna pretpostavka za tako nešto, donošenje Zakona o visokom obrazovanju. Puno se ovih godina, dana i mjeseci raspravljalo. Čuli ste maločas od predstavnika Ministarstva civilnih poslova koliko je samo verzija Zakona o visokom obrazovanju bilo u opticaju. Akademska zajednica, velika akademska obitelj koja se zove Sveučilište u Mostaru, sa posebnom pozornosti prati događanja oko donošenja Zakona o visokom obrazovanju i ja bih kazao ne samo da prati već vrlo aktivno sudjeluje i participira u iznalaženju takvih rješenja zakonskih koja neće biti kočnica provedbe reforme visokog obrazovanja u BiH sa željom da se čim prije priključimo i postanemo ravnopravan dio evropskog obrazovnog prostora, da u takav zakon budu ugrađeni visoki evropski standardi i vrijednosti koje vrijede na prostoru cijele Evrope. Ne dvojim da dijelimo želju sa svim visokoobrazovnim institucijama i cijelom, ja bih kazao zajednicom, cijelom državom koja se zove BiH.

Mi smo ranije pa i ovih novijih datuma jasno iskazali svoje stajalište, Akademska zajednica Senat Sveučilišta u svezi sa Zakonom o visokom obrazovanju. Naše je stajalište učiniti sve, baš sve da dođemo do Zakona o visokom obrazovanju na državnoj razini. Zašto? Jedino u cijelom svijetu je moguće napraviti sačiniti i to iskustva pokazuju zemalja jedinstvene, cjelovite da tako kažem standarde i kriterije, stvoriti pravnu pretpostavku i to na jednoobrazan način da svi studenti bez obzira gdje se nalaze, u bilo kojoj točki ove naše zemlje BiH pod jednakim uvjetima mogu sticati svoje diplome kao njihove kolege i još široj obitelji koja se zove EU kojoj se nadam da ćemo se priključiti. Mi smo imali naše primjedbe, nisu to primjedbe i nisu to kočnice za donošenje Zakona o visokom obrazovanju. Htjeli smo i željeli i to želimo i sada. Tu želju dijelimo skupa s vama, na poseban način s vama koji ste iskazali interes svojim dolaskom da pokažete još jednom koliko je značajno ovoj zemlji doći do Zakona o visokom obrazovanju.

Na poseban način me veseli ukoliko to dijelimo mišljenje da to bude na državnoj razini. Država koja nema uređeno visoko obrazovanje ili prostor visokog obrazovanja na državnoj razini, teško će moći stvoriti pretpostavke za provedbu reforme visokog obrazovanja na načelima bolonjskog procesa. Nitko, baš nitko ne bi trebao imati parava a može si davati sebi za pravo da zakoči bilo kojim gestom i ponašanjem da koči donošenje ovakvog jednog važnog zakona. Stoga bih zamolio sve one a prije svega najpozvanije, najnadležnije da ulože dodatan napor da dođemo do Zakona o visokom obrazovanju na razini države. Zakon koji nam neće kočiti provedbu reforme visokog obrazovanja, koji nam neće kočiti provođenje reforme visokog obrazovanja na načelima bolonjskog procesa. To smo se u konačnici i obvezali. Nemamo pravo ovim mladim ljudima, nemamo pravo ne izvršiti temeljnu misiju i temeljno poslanje svake visokoškolske institucije sveučilišta ili univerziteta, ona je stvaranje

i prenošenje znanja na nove naraštaje. Nemamo pravo ni nešto više učiniti od toga. A to je stvoriti pretpostavke za stvaranje znanja i stvoriti uvjete, ne samo za trenutne potrebe društvenog i kulturnog razvitka već i za potrebe, buduće potrebe društvenog razvitka cijele ove zajednice koja se zove BiH.

E, vidite temeljne pretpostavke. O temeljnim pretpostavkama puno se govori. Ukoliko jedna visoko obrazovna institucija ukupno visoko obrazovni prostor nije to pravno regulirao kvalitetnim i valjanim zakonskim rješenjima na razini države, to bi pravnicima, oni će bolje govoriti, to je temeljna pretpostavka. Da biste nešto proveli treba se osigurati i jasno precizirati financijska potpora za provedbu ovako zahtjevnog projekta kao što je priključivanje naših visokog obrazovanja u cjelini u BiH u ravnopravan dio evropskog obrazovnog prostora.

Hoću da se sad fokusiram na dvije stvari. Pravna pretpostavka a pravna pretpostavka je kvalitetno zakonsko rješenje na razini države i druga važna stvar je kako i na koji način financirati visoko obrazovanje u BiH. Mi smo iskazali više puta, Sveučilište u Mostaru njegov Senat, Akademska zajednica i ranije i u najnovije vrijeme željeli smo dati doprinos da dođemo do što je moguće kvalitetnijeg rješenja koji će zadovoljiti temeljni cilj da visoko obrazovanje u BiH postane ravnopravan dio evropskog obrazovnog prostora. To je moguće, moguće ukoliko dođemo do državnog zakona ili Zakona o visokom obrazovanju na razini države, u kojem će biti ugrađeni evropski standardi i evropske vrijednosti. U tom zakonu posebno je važno precizirati i način, ja bih kazao sustav financiranja toga. I tu imamo ozbiljne primjedbe i tu nismo zadovoljni sa takvim sa ponuđenim rješenjem.

Ali, pozivamo svijetu oni koji mogu da ulože dodatni napor i da tako nešto otklonimo i da dođemo do rješenja koja neće biti kočnica provedbi reforme visokog obrazovanja. To je jedna stvar.

Ja neću a i pogriješio bih možda je grijeh otići s ove govornice a ne reći premda ja to ne znam dobro, ali čujem a to je ustavni temelj. Često puta sami ste čuli brojni i ovdje i na ulici i u tisku, nema ustavnog temelja za donošenje zakona o visokom obrazovanju. Jedni kažu ima, jedni kažu nema. Pa se onda možemo igrati s tim što ćemo praviti izvedenice ovakve i onakve. Ja sam sebi dozvolio jedan ovakav izlet, da govorim o pravnim pitanjima a nisam pravnik, ali bar toliko znam da pozovem, ja vjerujem da ima ovde među nama pravnih autoriteta a mene ovo nagovara da ovde za ovom govornicom kažem naprosto što znam i osobni sam sudionik brojnih rasprava eksperata pravnih, gupa od 10-15 profesora utavnog prava i drugih da tako kažem disciplina u području pravnih znanosti, niti jednog nisam čuo da je kazao da postoji ustavni temelj za donošenje ovog zakona na razini države. Postoji ali se moraju neke stvari prije razriješiti.

S toga, da ne oduzimam previše vremena, jaj ću se uključiti ukoliko to bude potrebno, uključiću se koliko god bude trebalo, na tragu da dan sa svojim suradnicima, kolegama i svima vama, doprinos da dođemo do kvalitetnog zakonskog rješenja, odnosno kvalitetnog zakona o visokom obrazovanju nedvosmisleno jednoznačno na državnoj razini. Na državnoj razini i da se važne stvari pravne pa ako hoćete i da se nađu takva kvalitetna financijska rješenja, nijedan projekat tam neće uspjeti ukoliko nema finansijske podloge za tako nešto. To

je vrlo važno svima da znamo od početka i da ne idemo u nešto nepoznato. Mora nam biti svima poznato, kompromisi su bolni ali su jedino moguća rješenja u životu. I ukoliko u ovoj zemlji a konačno je vrijeme, vrijeme zaista da na principima tolerancije, poštovanja, kolegijalnosti i uvažavanja shvatimo da je interes sviju u ovoj zemlju u ovoj državi BiH doći do čim prije, do zakona o visokom obrazovanju koja neće biti kočnica provedbi reforme visokog obrazovanja načelima bolonjskog procesa koji neće biti kočnica mladim ljudima po radi kojih smo mi da jednostavno se mogu priključiti u veliku evropsku obitelj ravnopravno i s ponosom, da su dio Evrope, da su građani BiH.

Ja vas molim sviju koji možete, koji ste pozvani na to čije se ruke, a ja ću reći narodno, pikaju kad donosite ova zakonska rješenja, ne samo da se mehanički podižu ruke, već da učinimo dodatni napor da dođemo do kvalitetnog zakona o visokom obrazovanju na državnoj razini i da zaista napravimo jedan iskorak na ponos i nama i budućim generacijama koji žive u ovoj zemlji. Vidite, mi smo i dostavili naše primjedbe u pisanom obliku. Ranije Akademska zajednica Sveučilište u Mostaru je davala svoj da tako kažem, takva rješenja koja ne vidim razloga da se nisu mogla nekako ukomponirati u zakonsko rješenje, poslušati glas i drugih. Zakon je moguće donijeti naravno uz suglasnost sviju i na zadovoljstvo sviju.

Taj put je uvijek kompromis, ali evo upamtite jedno, mi smo sa Sveučilišta u Mostaru, ja to prenosim stajalište Senata Akademske zajednice, za jedinstven državni zakon ili zakon o visokom obrazovanju i na razini države. Dalje, želimo da se u tom zakonu precizira jasnije financiranje visoko obrazovnih institucija, dakako i akreditacija i licenciranje. To su dosta važne stvari. Mi smo otišli korak dalje. Eksperti pravni sačinili su cjelovit prijedlog zakona o visokom obrazovanju. Dostavili smo ga. Ja ne znam gdje je. Vjerovatno da se konzultirao taj zakon, da su možda i uzimani neki dijelovi iz njega ali smo ga legalno i legitimno dostavili čini mi se onim kanalima kojim treba biti dostavljen u tijela koja raspravljaju o tome.

S nadom i uvjerenjem da ćemo uistinu uložiti dodatan napor, mi, ja bih bio posve sretan i hoću dodatno s posebnim poštovanjem pozdraviti ovde nazočne nadležne resorne ministre obrazovanja kojih ima i oni, oni su važna karika da daju svoj doprinos ovom, na ovom putu, na ovom vrlo važnom projektu koji se zove zakon o visokom obrazovanju. Bići sretan, podijeliću sreću sa svima vama kada dođemo i to čim prije. Bio bih sretan ako je to moguće i danas, do zakona o visokom obrazovanju na razini države koji će jednoobrazno cjelovito regulirati zakon o visokom obrazovanju i zauvijek prestati kočnica na putu priključivanja da postanemo ravnopravan dio evropskog obrazovnog prostora. S tom nadom, željom i uvjerenjem, posve sam siguran da nećemo štediti i dodatni napor mi ovdje i oni i svi oni relevantni čindbenici iz međunarodne zajednice koji su dali i davali a ja se nadam da će nas dodatno razumjeti da mi volimo ovu zemlju i da želimo ovu zemlji i prostor visokog obrazovanja pridružiti uljuđenoj Evropi i jedinstvenom prostoru visokog obrazovanja Evrope. S tom nadom i željom evo još jednom vam želim vas pozdraviti i potaknuti vas da date svoj doprinos na putu donošenja zakona o visokom obrazovanju na državnoj razini.

Hvala lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala vama gospodine rektore.
Ja se nadam da je bilo dosta osnove kako bi već slijedeći govornik, izvolite.

SRĐAN RADULJ

Hvala. Prije svega sve da pozdravim, ja sam Srđan Radulj iz Studentske organizacije Univerziteta u Banja Luci.

Ovako, prije nego što počnem imam par primjedbi. Maloprije ste napomenuli izvinjavam se gospodine Joviću, maloprije ste napomenuli da sve one koji su učestvovali u izradi ovog zakona, kako ćujem bilo je 16 vezrija zakona, zašto među njima nije bilo studenata? Ako možete kasnije da odgovorite ili može odmah.

IVO MIRO JOVIĆ

Mogu ja odmah. Kriva je adresa. 4-5 godina se radi na tome. Ja nisam bio u ulozi niti pratiti tko će predložiti zakon ali po onom što sam mogao isčitati, s čime sam informiran jer me doista to interesira ta problematika, znam tko je sudjelovao.

Da li bi možda gospođa Hadžagić može odgovoriti zašto studenti nisu bili uključeni u ovo.

SRĐAN RADULJ

I sledeće pitanje ako mogu, nadovezuje se na ovo, zašto se čekalo da se zakon usvoji u Predstavničkom domu pa da se tek sada održi javna rasprava? Zar nije bilo više potrebe prije usvajanja u Predstavničkom domu da se održi

IVO MIRO JOVIĆ

To je pitanje za mene i vrlo rado ću vam odgovoriti. Nisam ni znao da će se naći to pitanje, a ova javna rasprava već mjesec dana zakazana a nisam ni znao da će u međuvremenu biti ovaj, održana sjednica Zastupničkog doma.

SRĐAN RADULJ

Dobro. E sad ću krenuti na konkretne stvari.

Znači, što se tiče nadovezaću se na prethodno izlaganje, pitanje ustavnog osnova. Koliko ja kao student pravnog fakulteta razumije, izgleda princip legaliteta u državi BiH više ne važi. Kondicijus sine kvan non, odnosno uslov bez kojeg se ne može, za donošenje jednog zakona predstavlja ustavni osnov.

Gospodine Joviću vi ste i samo maloprije u svom izlaganju rekli da ne postoji ustavni osnov za donošenje ovog zakona na nivou BiH, kao i prethodno izlaganje kojim ste dobili mišljenje 12 različitih pravnih stručnjaka, o tome da ustavni osnov ne postoji. Zato mi nije jasno kako da se navedu ova dva ustavna osnova u obrazloženju teksta zakona. Kaže se pravo

na obrazovanje, mislim da pravo na obrazovanje nikom nije sad ugroženo. Ne vidim iz kog razloga. Pa bih volio neko od kompetentnih da mi pojasni, kako ova dva pravna, ustavna osnova mogu biti razlog za donošenje zakona.

Imam dvije konkretne primjedbe na teks zakona. Jedno je pitanje Upravnog odbora a drugo, vanredni studenti.

Što se tiče Upravnog odbora kao organ univerziteta po meni možda jedan od važnijih, jer se sve finansijske transakcije odnosno odluke donose na ovom organu. Zašto Upravni odbor nema pored u zakonu navedenih nema učešća studenata? To bi bilo sasvim u redu jer ovaj zakon, on se uostalom donosi ne zbog profesora, ne zbog nekog drugog već zbog samih studenata.

Te predlažem amandman, da se da u Upravnom odboru najmanje jedan član bude iz reda studenata koji bira studentsko predstavničko tijelo.

Sledeće pitanje, pitanje vanrednih studenata.

Ovde sam čuo dosta komentara i dosta podrške o Bolonjskoj deklaraciji. Međutim, ukoliko vanredni studenti odnosno, taj institut ostane u ovom zakonu, direktno se krši principi, Bolonjske, direktno se krše principi Bolonjske deklaracije. Volio bih takođe da mi i to neko objasni. Kako vanredni student, koji nije obavezan da prisustvuje predavanjima i drugim vannastavnim oblicima, putem kojih stiže određeni broj icts bodova, kako on može da okonča svoj rad? Da li je moguće ako je zakonom ...aktima propisano određeni broj časova na kojim će on morati da prisustvuje sedmično, kako da se princip Bolonjske deklaracije ispoštuje u BiH?

Toliko od mene, zahvaljujem se.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala lijepa. Ovo vidimo da je u sadržaj zakona dirano i na neki način postavlja se dva pitanja, pa vjerujem na kraju kad budemo rezime izvlačili s ovog našeg današnjeg skupa, osvrnut ćemo se i na ova dva pitanja.

Molim, hvala lijepa. Imali smo i prethodne govornike koji su govorili o ustavnom osnovu, izvolite.

MUHAMED MUJAGIĆ

Dobar dan. Moje ime je Muhamed Mujagić. Član sam Komisije za koordinaciju i pitanja mladih BiH kao jednog od stalnih radnih tijela Vijeća ministara, ali ovde sam dakle u svojstvu i nevladinog aktiviste iz nevladinog sektora. Kao studen sam bio uključen 2002. godine u svim prijedlozima i verzijama od prvog prijedloga koji je potekao od Vijeća Evrope pa uz dodatne modifikacije OSC-a do naših dakle relevantnih institucija. Održana je prva javna rasprava pred nadležnom komisijom, Ustavno-pravnom komisijom Zastupničkog doma BiH još prije negdje oko godinu i po dana. Dakle, svakako je ovo pitanje bilo tretirano jer nadležna komisija je bila dakle Ustavno-pravna.

Ono što je relevantno jeste da sve zemlje u okruženju Hrvatska, Srbija, Crna Gora i druge imaju zakone o visokom obrazovanju. Jedino BiH nema zakon na državnom nivou o visokom obrazovanju. Dakle to je ključno pitanje. Ako osjetimo(?) dakle deklaratorne izjave tipa – mi želimo zakon na državnom nivou ali dakle nemamo ustavne osnove, to je dakle mi pravnici kažemo kontradikcio inadijak... dakle jedno govorimo a drugo zapravo želimo i mislim da svakako trebamo imati iskrene namjere oko Zakona o visokom obrazovanju. Naime, svakako za jedan ovakav zakon treba koncenzus. Ako su predstavnici RS Akademske zajednice u RS rekli mi želimo Zakon o visokom obrazovanju s tim da ostane finansiranje na entitetskom nivou, a dakle na neki način predstavnici Federacije BiH – mi želimo zakon na državnom nivou i finansiranje na državnom nivou, tu treba pomiriti stavove, treba naći kompromisno rješenje koje će zadovoljiti što više aktera, subjekata, kako akademske zajednice, tako svakako i studenata.

Zakon o visokom obrazovanju se apriori donosi radi studenata dakle, BiH, svih studenata ne ovih ili onih nego dakle svih kako bi se provela dakle, principi Bolonjske deklaracije, Lisabonske konvencije i drugih dokumenata o visokom obrazovanju, koje je BiH ratificirala. Znači, svakako da je to jedan pravni okvir instrument koji će biti podoban za primjenu međunarodnih dokumenata koje definišu visoko obrazovanje. Dakle, prvo moramo napraviti distinkciju. Ja bih se složio dakle sa većinom da ne postoji ustavni osnov, međutim postoji dobra volja. I dobra volja dakle građana i naroda u BiH treba da bude upravo taj ustavni osnov da se na neki način prevaziđe to pitanje i da ako stvarno želimo iskreno Zakon o visokom obrazovanju, onda da se ne pozivamo ovaj, na ustavni osnov, nego da kažemo hajde da riješimo taj problem da nađemo neko rješenje neki modalitet.

Svakako mislim, što se tiče međunarodne zajednice, Vijeće Evrope, OSC-a, OHR-a da su dali doprinos u donošenju ovog veoma važnog zakona, međutim, ja sam još 2003.godine kao student, tada kao student Sarajevskog univerziteta, pozivao predstavnike međunarodne zajednice, da se malo bolje uključe s obzirom na sporost reformskih procesa u BiH a tako i u oblasti visokog obrazovanja. Nažalost, predstavnici međunarodne zajednice nisu se toliko aktivno uključili u konkretno rešavanje ovog pitanja i mislim da je danas nedostatak BiH na putu EU i jednoj široj akademskoj zajednici, dakle integraciji u mrežu akademskih zajednica EU, upravo nedostatak Zakona o visokom obrazovanju. Sad kad je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH konačno usvojio kompromisni nacrt zakona ne vidim razloga da Dom naroda, ne vidim razloga da Dom naroda BiH, Parlamenta BiH ne usvoji taj zakon. Vi ćete godpodo delegati Doma naroda biti odgovorni pred građanima, pred studentima, ukoliko se ovaj prijedlog zakona koji je već usvojen na Predstavničkom domu, ne usvoji na Domu naroda.

Toliko, hvala.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala gospodinu Mujagiću. Imam sad dvije ruke, tri, evo ići ću redom, samo da zabilježim. Hvala izvolite profesore.

LJUBOMIR ZOVKO

Kolegice i kolege, ja sam kotror Ljubomir Zovko redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru i dekan Pravnog fakulteta. Jedan od rijetkih koji je radio u toj radnoj grupi, ne vidim nikoga, jedini sam ovde ostao, poslednji Mohikanac koji je radio u radnoj grupi evo 4 godine na ovom projektu i kao ekspert prava 31 godina sam na Pravnom fakultetu, ni jedan moj amandman, ne samo moj i mojih kolega Pravnog fakulteta i Akademске zajednice Sveučilišta u Mostaru nije u ovom nacrtu zakona. A zanima me je li ovaj kolega što je prethodno bio, je li on pravnik? Ovo je sumrak prava gospodo. Ovo je sumrak prava u BiH, ovo je zakon sile. Ja ne mogu, ja sam prošle godine o ovoj problematici govorio, ja ne mogu više ovo da slušam. Šta ste vi učili kolega i ja ću, sad vjerovatno ću i ja tako učiti svoje studente da svaki zakon ne mora biti sukladan Ustavu. Pa koji više ustavni temelj, pa nas je profesora i profesora sjedili smo i sjedili prebiralili međunarodne ove, one konvencije i ove ovakve, onakve ustave, ovo je precizno regulirana materija, precizno regulirana materija.

Pazite vidite ovde, ja kad sam došao u radnu grupu, prvo što sam pitao je gdje su ovlašteni koji trebaju raditi ovaj posao. A to su i danas ih nema, zanimljivo. Koje Ministarstvo civilnih poslova, nema to veze nikakve, to nema u ... vi se bavite osobnim kartama, emigrantima, šta ja znam šta još sve. Nema ministara prosvjete županija. Ni jednog ovde nema. Ne znam, nema čak ni tog vašeg šefa. A znam što ga nema. Zato što je neki dan fino kazao na televiziji, nije ovo zakon na državnom nivou, ne, ne mi Srbi ne gubimo visoko obrazovanje, ostaje nama kreditacija, licenca na entitetu i financiranje na entitetu. Nema vam šefa, ne znam je li tu iko iz Ministarstva RS. U radnoj grupi su oni bili, oni su bili legalni, legitimni ali ispred po Federalnom Ustavu vrlo precizno se kaže ponoviću milion puta sam ponovio – visoka naobrazba gospodo, nije u vašim ovlastima. Vi ste to isto rekli, pa šta se mi ovde sekamo, ovako, onako čak može čak ne može. To su županije kantona. Oni su morali raditi ovaj posao, imati svoje predstavnike. Pazite, to je ključna stvar. Znači niste ovlašteni, niste ovlašteni. O čemu se dalje radi. Mi smo prethodno evo, slijede ustavne promjene, morali znači u ovim ustavnim promjenama koja je procedura. Prethodno promijeniti Ustav, pa da bi radili ovaj posao. To je ključna stvar.

Dalje, rektor moje evo nešto kazao, mi smo, kako su naši amandmani bacani u koš napravili našu verziju zakona o visokom obrazovanju i dostavili je prije malo manje od par godina. Dostavili smo je svim relevantnim čindbenicima evo u BiH i šire i međunarodnim svim, svim svim. Kako smo to uradili? Pa skupili smo jednu grupu od nas desetak profesora prava. Usput da kažem, ovo su radili rektori. Ja sam to i lani spominjao. Pa nisu kompetentni rektori da ovo rade. Ovo rade pravnici gospodo. Jest bilo par pravnika iz vašeg ministarstva. Šta oni sad znaju, šta sad zna čovjek koji vodi vaše ministarstvo, on nema pojma o visokom obrazovanju. Šta on zna. Pa ne zna on tu materiju. Ja znam dobro, šta je on radio. Jeste me razumjeli? Mi smo se skupili, nas deset profesora prava, profesora prava gospodo, i napravili model zakona. Znae šta smo radili. Ja sam neki dan kao dekan Pravnog fakulteta imao ljude, otišli smo u Maribor i sklopili Sporazum sa Pravnim fakultetom iz EU. Pratimo njihova iskustva. Evo sad razgovaramo da sklapamo sporazum i s Gracom. Austrija je nama model. Mi pratimo šta rade oni. Pazite, i konsultiramo njihova iskustva. Pazite, mi kad smo radili taj model, mi smo uzeli iskustva iz regije, ne samo nas ovde. Ne možemo mi samo zatvoriti se u

ovaj atar. I ključna stvar, kazali smo jednim zakonom se jedino može regulirati oblast visokog obrazovanja u BiH. Ovao ako prođe, zašto smo mi protiv. Jučer je senat precizno kazao, dostavio u pismenom obliku, i studentski zbor naš, zašto smo protiv, ako ovo prođe, 14 zakona pazite će biti iz oblasti visokog obrazovanju u BiH. 14 zakona. Kako ćemo mi sprovesti Bolonjski proces ako imamo srpsku akreditaciju, rekao sam, srpsko licenciranje u Federaciji, ići će na federalnu razinu. E to je sad ću to posebno da obrazložim.

Ne može se Bolonjska deklaracija sprovesti ako imamo više sustava visokog obrazovanja u BiH. Ne može gospodo. Pa nemojmo se više zamajavati. Osnovni postulat Bolonje je mobilnost, protok studenata profesora. Pa kako, tamo ovako, tamo onako, tamo ovako, ne ide to, to ne ide. Mi smo napravili model i mi smo za reformu, mi smo da se, napravili smo reformski zakon. Ovaj što se nudi, što je prošlo, na žalost jako sam ljut na onih 5, posebice 5 hrvatskih zastupnika koji su bili za taj model, ljut sam. Pazite ne može se Bolonjska deklaracija provesti ako ovo, ako ovo prođe. Nema financiranja. Pa studenti će plaćati, pa plaćajte evo vam, pa ko hoće financiranje. Koja reforma bez financiranja, koja reforma. Dobro sam vidio kako funkcioniraju ti moji fakulteti pravni u uniji, vidio sam koliko država daje. Država izdvaja, država izdvaja, nema političke volje, znači nema koja Bolonja ako nema političke volje da se financira visoko obrazovanje. Ja sam moj fakultet 20% javna institucija, država daje 20%, pa to je užas jedan. U, gore je 90% država, upisnine – školarine 10%. Gospodo nema znači političke volje da se financira visoko obrazovanje, nema.

I zato smo mi protiv, mi smo to precizno kazali, ali mi nismo protiv reforme, mi smo za reforme, mi smo predvidjeli, napravili to i ponudili bili, ponudili gore. Mi prosvjedujemo, Senat je juče prosvjedovao protiv ovih, petorice ovih, petorice koja su podržala taj zakon. Mi zahtijevamo, Senat je, naše Sveučilište tu sjede, evo ih tu 5 njih i ne samo molimo već i zahtijevamo. Vi morate uvažavati stajališta Sveučilišta u Mostaru, morate, to je zahtjev, to je imeprativ nas dole svijuju, baš svijuju, svi dekani, rektor, prorektor i studenti i svi. Pa nemojte, pa ćemo se vidjeti gdje smo. A znate li zašto sada. Sada je ključna stvar, ključna stvar akreditacija, licenca. Neko je tu spomenuo 16, 15, 16, 17-ta verzija. Prva i 17 je u ključnim stvarima ista, ista. Ključna stvar protiv čega smo mi akreditacija, licenca i financiranje. Pazite tamo stoji entitetski zakoni, upada, upada nam Federacija na mala vrata. Eto protiv čega smo mi. Pazite, mi, sam uvijek kazao u radnoj grupi dajte vi predvidite agenciju, državno tijelo gore što smo mi predvidjeli da ono radi akreditaciju, licencu, cjelokupni proces. Srbi neće, Srbi neće, pa zna se što neće. Pazite cjelokupan proces treba raditi država, država gore – akreditacije, licence i financiranja, fond, evo para. Meni su govorili nema para na državnoj razini prije tri godine. Sad ima para, nema političke volje, PDV je tu, gdje su te pare ja nemam pojma, da li je to dug nekakav, ko to više zna. Evo može reforma samo ako imaš para, ako nema para nema reforme.

O kojoj mi Bolonji pričamo. E pazite gdje je zamka. Sva ostala pitanja, ovo je ključna, slušajte vi dobro vas 5, sva ostala pitanja reguliraće se entitetskim zakonima i onda se kao fol dodaje županijskim, pazite, entitetskim zakonima, znači to su podjele. Mi smo protiv podjela, mi nećemo podjele. Entitetskim zakonima osvanuće nam Federacija. Gospodo ja sad kao profesor prava mogu vam fino obrazložiti šta znači nema više nacionalnog veta na Federaciji, u mom ga gradu Mostaru uveli nacionalno veto, zalažete se za građanina i u županiji našoj nacionalno veto, a ovdje po prirodi stvari, kao profesor prava ću kazati,

kolektivna prava se štite na najvišim rizinama vlasti u višenacionalnim državama. To je po prirodi stvari, ovo je sve nakarada. Mi u jednom gradu uveli nacionalno veto, nacionalno veto. A zašto, pa zašto govori što smo protiv Federacije, protiv entiteta. Iz tog razloga, tu su jasno ozakonjeni načela, ozakonjena majorizacije, preglasavanja. Ne treba to da naglašavam. Iz tog razloga naš Senat, naša akademska zajednica, gospodo posebno se obraćam, znaju oni kome, je precizno kazala, evo tu su u pismenom obliku, evo i usmeno, i ovako i onako, da uložite vitalni nacionalni interes, jer opet kažem ovo nema veza s Bolonjom, sa Evropom i reformom. Mi smo napravili model koji to omogućava.

Hvala vam lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala vama profesore Zovko. Izvolite. Sačekaj, vi ste drugi na redu, treći oprostite, četvrti. Replika. Poštivaćemo što smo u parlamentarnoj dvorani, onda replika izvolite. Evo samo trenutak sačekajte. Evo sačekajte samo trenutak replika je, replika je.

_____ (?)

Poražavajuća je činjenica je dekan jednog pravnog fakulteta mladom studentu, mladom diplomiranom pravniku kaže da je njegovo pravo loše. Dakle, to je stvarno vaš odraz vaše akademske kulture, vašeg akademskog nivoa i vidim dakle i šta želite mladim poručiti šta preporučujete na kraju krajeva političarima. Gospodo, iz međunarodne zajednice, ovo je dakle kod nas politizirano, maksimalno politiziran univerzitet i maksimalno ispolitizirana akademska zajednica i pozivam vas da depolitiziraju akademsku zajednicu. Hvala.

IVO MIRO JOVIĆ

I završavamo sa tim, vašom rečenicom završavamo. Mi smo ovde u Zakonu o visokom školstvu.

LJUBOMIR ZOVKO(?)

Vi ste kazali, ma nije bitan ustavni temelj, bitna je volja nekakva, politička volja. Vi govorite, pazite šta ste vi učili? Svaki zakon mora biti gospodine sukladan Ustavu. Vi uvijek kažete nije bitan ustavni temelj, pusti to.

IVO MIRO JOVIĆ

Dobro. Mislim da smo sad pomirili obadvije strane, hvala vam na akademskoj razini, izvolite.

DŽEMALUDIN EKINOVIĆ

Gospodine predsjedavajući hvala lijepo. Ja se zovem Džemaludin Ekinović, profesor sam Univerziteta u Zenici i trenutno rektor Univerziteta u Zenici i meni je vrlo drago da mogu da se obratim kao predstavnik ili kao čelni čovjek jedinog potpuno integrisanog

Univerziteta u BiH. I neću ni malo ironije uključivati u svoju diskusiju ali zapravo ono što ću kazati će biti prilično ironično.

Možda samo radi upoznavanja, da vam kažem da je Univerzitet u Zenici, za svega 1,5 godinu dana izvršio potpunu i totalnu i integraciju i centralizaciju. Integraciju u akademskom smislu, a centralizaciju u nekim funkcijama koje se u poslovnim sistemima a Univerzitet nije ništa drugo nego izmeđuostalog i poslovni sistem, izvršili potpunu centralizaciju. Na primjer finansijski tokovi. Ja mjesečno ne potpisujem tr... za fakultete nego potpisujem plaće za sve zaposlenike na Univerzitetu. Dekani su odgovorni za trošenje odnosno naredbodavci su trošenja vlastitih sredstava ali bez potpisa se to ne može realizirati. Meni je drago da u ovom prijedlogu zakona koji sam naravno isčitavao i u puno navrata ranije davao primjedbe kroz rektorsku konferenciju, javnu raspravu, koja je evo ovde i publikovana, da se pomnije organizaciona jedinica, engleski-department to vam je naš fakultet a Amerikanci to fakulteti razumiju kao zaposleno osoblje. A moram da kažem da je vrlo teško razvlastiti dekane. Naš ruski sistem visokog obrazovanja na području šireg prostora ne samo BiH, je podrazumjevaao vrlo labavu konfederaciju fakulteta u sistem koji se naziva univerzitet a na zapadu je to već odavno po definiciji integrisana struktura i takvim primjerom se može recimo potkrijepiti činjenica recimo ako nekoga sa tog ruskog visokoobrazovnog sistema pitate, šta si studirao? kaže mašinstvo, a gdje? Na Lomonosovu. A kad zapadnjaka pitate, on vam kaže ja sam studirao na Kembriđu a onda vam kaže mehaniken inžinjerin.

Moraću u ovoj diskusiji da možda malo budem ne povezan ali evo predhodnik je toliko govorio o Bolonji a po mojim informacijama, ne znam popravite me Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru traži formu $5 + 0$. to nema blage veze sa Bolonjom. Mislim, ja se zapravo nadam da će Dom naroda da usvoji ovaj predlog zakona a to moram biti iskren ništa ne znači. Dakle, to apsolutno ništa ne znači. Naši univerziteti i sa ovakvim ili sa boljim zakonskim rešenjima, ne zadovoljavaju kriterije. Dakle, molim vas pobrojmo samo ili saberimo samo kvadrature prostora na našim univerzitetima, pa vidjećete da malo, malo neki fakultet ne zadovoljava kriterij 5 kvadratnih metara za društvene nauke po studentu ili 20 kvadratnih metara za tehničke nauke ili 35 za biomedicinske nauke a da ne govorim o opremi.

Dakle, zamjerka, moja zamjerka ovom zakonskom rješenju je što nije definisano finansiranje. Kad kažem finansiranje tu mislim na dvije stvari. Prva stvar, redovno, tekuće održavanje funkcionisanja sad ovakvog kakvo jeste, i druga još važnija stvar, to je jedna značajna finansijska injekcija koju univerziteti ili Akademska zajednica BiH mora da dobije, inače nema nikakvog prikuljučenja bilo kojim evropskim tokovima sa bilo kakvim zakonom. Mi jednostavno smo djelatnost koja je jedina ako ne među jedinicama nije dobila značajniju finansijsku injekciju. Kad to kažem ne govorim o desetinama miliona maraka, govorim o prijedlogu rektorske konferencije od 400 miliona eur-a. Mi smo predložili da se država zaduži, da će univerziteti nešto vraćati od toga ali da država mora da preuzme odgovornost za finansiranje visokog obrazovanja.

Ja mislim da trenutno stanje na univerzitetima je takvo da se svako bori da pribavi odgovarajuća sredstva da obnovi svoje laboratorije. Univerzitet u Zenici je na vrlo dobrom putu da u toku ove godine realizira 10 miliona maraka opreme koja je nedostajuća tako da

zadovoljimo te kriterije. A s druge strane, imamo informaciju da je Sveučilište dobilo 100 miliona maraka od prijateljske Hrvatske, da je u RS predviđeno 40 miliona eura za dva univerziteta u RS. Dakle, bez finansijske injekcije nema nikakvog, ja govorim svoje lično mišljenje, nema nikakvog zadovoljavanja bilo kakvih kriterija.

Druga stvar koju sam stalno kroz rektorusku konferenciju stavljao kao primjedbu, ispred Univerziteta u Zenici, to je nepravedno pa možda i netočno odvajanje nauke i tehnologije od visokog obrazovanja. Visoko obrazovanje je toliko neprirodno približno ostalim nivoima obrazovanja a ono zapravo je najmanje blizu osnovnom i srednjem obrazovanju, koliko je čvrsto vezano ne blizu sa naukom i tehnologijom. U tom smislu trebalo bi ili drugim zakonom ili drugim intervencijama, da tako kažem, formirati ministarstvo ne u sklopu nekog ministarstva, Ministarstvo za nauku i tehnologiju, u kome će biti visoko obrazovanje. Bolonja i mobilnost studenata horizontalno i vertikalno, ne podrazumijeva razmjenu studenata po osnovu nastavnog procesa. Ko će to finansirati? Moj univerzitet može godišnje primiti 100 studenata sa drugih univerziteta i isti taj broj da ode na Sveučilište u Mostaru i sad nas dva rektora kažemo u nas to funkcioniše. Ma ništa ne funkcioniše u smislu razmjene studenata. To je samo prisustvo nastavi. Razmjena studenata ide po principu projekata. A to ne može biti samo ako je po definiciji rečeno da je samo visoko obrazovanje kao jedan od elemenata ukupnog sistema obrazovanja a ne još i nauka i tehnologija.

Dakle, ja mislim da Zakon o visokom obrazovanju koji jeste u proceduri treba da bude donešen, dakle podržavam to ali upozoravam da time se mi ne zavaravamo da ćemo mi na taj način biti u nekom prostoru evropskog visokog obrazovanja najmanje to, dok se ne desi i snažna finansijska injekcija, dok se ne usaglase ovakvi izleti može 3+2, može 4+1, može 5+0 dakle, dok se to ne usaglasi. Šta Bolonja i razmjena podrazumijeva? Bilateralni sporazum između dva univerziteta. Kada će se potpisati? Kada postoji saglasnost između nastavnih planova i programa. Zamislite vi situaciju u Evropi da 30 miliona studenata želi na jednom da promijeni univerzitet. Ko će to finansirati? To ne može niko finansirati.

Dakle, nadam se da svojom diskusijom nisam u negativnom kontekstu nešto govorio ali zapravo ja sam samo iskazao svoju bojazan. Podrazumijevam da se zakon treba donijeti i to nam je, pazite to je neki pravno formalni okvir ili pravno formalni uslov koji ništa ne znači.

Još jedna mala replika na akreditaciju. Molim vas, meni je sasvim svejedno, lično meni, zato što poznajem problematiku hoće li mene akreditirati državna agencija ili kantonalna. To u Evropi ne vrijedi. Treba vam doći eksterni auditor. Dakle, to je potpuno nepoznavanje, profesore, dekane, potpuno nepoznavanje principa ko će mene u mojoj državi akreditirati, to je manje važno. Važno je da nas mora akreditirati vanjska institucija. Vanjski akreditor. Prema tome, jedan centralni ofis akreditacijske kuće na nivou države, tamo po ministarstvima koji daju akreditaciju, provjera, to su interna rješenja molim vas. To su interna rješenja. Nema priznavanja dok vam ne dođe spoljni. Meni bi bilo drago da ste kazali, ne da ste potpisali Sporazum sa Univerzitetom u Mariboru, to je uradio Univerzitet u Zenici ali da ste kazali na Univerzitetu u Mariboru je bivši prorektor, profesor Franci Čuš,

predsjednik akreditacijske, Agencije za akreditaciju Slovenije. S tim čovjekom treba kontaktirati. On je evropska unija i on će doći ovdje nas certificirati.

Hvala lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala vama. Hvala profesore Ekimović. Slijedeći, izvolite. Ispričavam se, ja ću po crvena majica gospodin će slijedeći biti. Pa gospodin Križanović, onda je

SAMIR ARNAUTOVIĆ

Poštovane kolegice i kolege, ja sam Samir Arnautović redovni profesor na Univerzitetu u Sarajevu i prorektor Univerziteta u Sarajevu. Meni je žao što moram da kažem da mi je jako žao što smatram da u izradi ovog zakona nije dovoljno konsultirana Akademska zajednica BiH a još više mi je žao što u ovim, nekim od ovih diskusija danas koje smo čuli, nedostaje akademizma i nedostaje duha akademizma u razumijevanju ove problematike koja se nalazi i pred nama.

Odmah ću na početku da kažem dobro vijest, ako mogu da tako kažem. Univerzitet u Sarajevu u punom kapacitetu podržava donošenje Zakona o visokom obrazovanju na državnom nivou. Zašto? Zato jer se prije svega na taj način štiti, štiti se pravo na obrazovanje u uvjetima integritanog svijeta i modernih tokova, štiti se pravo na obrazovanje svih građana BiH.

Na drugoj strani, time se otvara mogućnost, to ne znači dakle da se dovršava i to ne znači da mi nemamo primjedbe na ovaj zakon. Otvara se mogućnost za provođenje reforme o visokog obrazovanja u BiH, jer ono što nazivamo Bolonjskim procesom a što jedan otvoreni paket nije moguće provesti i nije moguće započeti bez jedinstvenog državnog zakona. Ne postoji zemlja u Evropi koja nema taj jedinstveni državni zakon i kada se govori o tome, govori se na toj razini. Odmah da budemo dakle jasni u vezi s tim.

Kada sam rekao da dakle, mi imamo određene primjedbe na to što je nedovoljno u svemu ovome sudjelovala Akademska zajednica, ja ću sada da se zadržim na konkretnim stvarima. Ne želim sada da ovdje stvaram neku politikantsku priču o ovome. Ići ćemo na konkretne stvari. Par konkretnih stvari koje mi predlažemo da se izmijene u ovom zakonu.

To je dakle, dakle da je sudjelovala Akademska zajednica sigurno se nebi desilo da u članu 5. stav 3. piše, posljednja dakle odredba – iz odredaba stava 1 izuzimaju se studiji medicine u prvom ciklusu koji se vrednuje do 360 cts bodova itd. Ne može tako, jer ako se izuzima samo studij medicine, odmah ste ugasili studij, recimo farmacije, ugasili ste stomatologije itd. Treba da stoji studiji medicinskih grupacija znanosti. I tada to ima smisla. Inače ovako nema smisla.

Druga stvar koja je jako važna, koja je od strateškog interesa a koja ako ostane ovako kako sada stoji u zakonu, može dalekosežno da ugrozi interese građana BiH. To je definiranje onoga što je dodiplomski studij. Pazite, dodiplomski studijem do sada se je

smatrao četverogodišnji studij. Tako smo ga nazivali. Pozdiplomski, bio je studij od dvije godine, nakon čega se sticalo zvanje magistra znanosti, što se sada ukida i posle toga ste imali doktorsku disertaciju. Ovdje se govori o dodiplomskom studiju poslije tri godine. Smisao reforme obrazovanja, ne može biti svodenje dužine studija, dužine studiranja i kvaliteta studiranja sa višeg na niži ili ako hoćete sa 4 na 3 godine. I to nije tako ni u Evropi. Dakle, mi predlažemo da prvi ciklus nosi naziv dodiplomski studij, drugi ciklu da nosi naziv diplomski studij, i treći ciklus doktorski studij. Time će se preciznije definirati neke stvari, neće biti zabuna sutra. Ovo sutra može da ima, možda se sada čini samo ovako nekim semantičkim ovaj, fintama i trikovima ali to će kasnije imati fundamentalnog značaja. I u tom smislu smo, u tom smislu mi smatramo da treba izvršiti izmjenu.

I još bih jednu stvar rekao, a to je ovo što se tiče u članu 28. stav 5. i stav 6. dakle ovo se tiče napredovanja nastavnika na univerzitetu, izbora u znanstvena znanja, dakle, kada se radi o, naša se primjedba odnosi i na mentorstvo kao uvjet za napredovanje. Molim vas lijepo, hajde recite mi sada kako ću recimo profesor na slavistici da napreduje u zvanje redovnog profesora? Ili ćete mi reći da nam ne treba slavistika. Kako će profesor na fizici, e sada da ne idem u uže oblasti fizike imati kandidata za doktoranta i kada će ga imati i ko od profesora itd. ili ćete mi reći da nam ne treba fizika itd. da ne nabrajamo sada. Dakle, mi smatramo da ovde treba napraviti također jednu izmjenu i da će se ovo mentorstvo, treba da ostane mentorstvo jer moramo da brinemo o znanstvenom podmladku ali se mora postaviti također i mogućnost adekvatne zamjene u znanstveno istraživačkim radovima. Zato za magistra predlažemo dva znanstveno istraživačka rada u ovim, u časopisima, znanstvenim časopisima i publikacijama koje imaju referentnu vrijednost, odnosno za redovnog profesora za 3 ili 4 znanstvena rada.

To je ono što sam ovdje htio ukratko da kažem. Eto neću vam uzimati puno vremena. Želio bih samo da dalja rasprava ne ide u ovom pravcu insistiranja na pravnim stvarima. Pravnici su tu da uobliče ono što bi trebalo da budu strateški pravci razvoja univerziteta i znanstvenog razvoja u BiH.

Hvala vam lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala vama. Izvolite mladi gospodine.

DALIBOR ARAPOVIĆ

Moje ime je Dalibor Arapović, ja sam predsjednik Studentskog zbora Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

Poštovani skupe, prošli utorak ispred ove iste zgrade ovdje, bio je prosvjed studenata našega sveučilišta. Prošli utorak, mi smo došli sa transparentima. Prošli utorak smo mi pokazali svoj očaj nad ovim zakonom. U jednom trenutku te cijele, prosvjeda toga su neki studenti u svom očaju počeli govoriti dajte nam gori. Ja mislim da gore od ovoga ne može. Ja mislim da smo tada bili prilično razočarani što se njihov glas nije čuo. Gore od ovoga zakona ne može. Pa makar to bilo i 16-ti put. Ako je to sada 16-ti put, to ne mora značiti da mi sada trebamo taj zakon donijeti. Pa da to bude 16-ti put, uspjelo. 16-ta sreća, ne.

Gospođi iz ministarstva samo moram reći, ona je rekla jednu stvar, da zakon parafraziraću, došušta odnosno zadovoljava minimum bolonjskog procesa. Ne, zakon koji ne regulira financiranje, ne zadovoljava bolonjski proces. Ako niste regulirali financiranje, niste regulirali ništa.

Druga stvar koju bolonjski proces sporazumijeva, je mobilnost. Ako niste regulirali mobilnost, ako niste ujednačili stanovišta različitih sveučilišta, niste na trabu Bolonjskog procesa. Znači ovo nije zakon na tragu Bolonjskog procesa. I neće uspjeti onaj trik ako više puta ponavljate, to postaje istinom. Ne, ovaj zakon je loš. Ovaj zakon ne treba donijeti ovako. Ovaj zakon ništa nije regulirao. To je ono što sam mislio globalno reći o zakonu.

Dopustićete mi da se dotakne samo se dotaknem nekin konkretnih stvari o zakonu koje su ne da su loše regulirane, nego nisu uopće regulirane. Dakle, zakon ne predviđa apsolutni ni jednom svojom stavkom financiranje studentskih udruga. Financiranje asocijacija studentskih zborova i inih studentskih predstavničkih udruga koje su od ključne važnosti u Bolonjskom procesu. Kako ste onda na tragu zakona? Na tragu Bolonjskog procesa, kako ste na tragu ako niste regulirali studentska predstavništva? A niste.

Dalje, zakon kaže ovako općenito, da se treba težiti ka kvaliteti, da treba kvaliteta biti provjeravana. Kako? Niste naveli kako. Niste naveli da treba staviti anketu, studentsku anketu, i da tereba biti propisana na svim sveučilištima istoznačno. Znači još jedan, ma ne propust nego gaf više. To je ono toliko infaltilno da skoro da ne možete vjerovati.

Dakle, moj je zaključak na kraju svega ovoga je da zakon je užasno loš. Zakon ne treba donijeti, a zakon nama treba ali ne ovakav. I to nam treba na razini države.

Završiću samo jednom rečenicom kojom su davno u Punskim ratovima Rimljani se obraćali a to je mislim uostalom da je zakon šuplja. I to je ono što mislimo mi u Mostaru, i nastavno osoblje i studenti i cijela mostarska, hercegovačka akademska zajednica. Ako nju nećete uvažiti, onda ja ne znam doista zašto smo se ovdje okupili. Hvala lijepo.

/APLAUZ/

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala. Gospodin Krićanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući. Prije svega želim reći da je dobro što se i ovako pokasno pristupilo organiziranju javne rasprave o Prijedlogu zakona o visokom obrazovanju BiH. To mislim prije svega zbog toga što je Zakon o visokom obrazovanju jedan od značajnih zakona za BiH pogotovo kad se ima u vidu da u BiH po nekim podacima postoji svega 4% visokoobrazovanih građana BiH. Da smo na posljednjem mjestu kao zemlja po izdvajanju za nauku i istraživački rad. Dakle, kad to sve uzmemo u obzir, dolazimo do

spoznaje da smo u ovoj oblasti u jednom kritičnom stanju u kojem nešto radikalno moramo poduzeti.

Jedna od tih stvari je moguće donošenje dobrog zakona o visokom obrazovanju. Dakle, radi se o jednom širem društvenom interesu i moramo adekvatno tome izraziti i svoju odgovornost prema kvaliteti tog zakona.

Ovdje sam danas dobro čuo opasku, da je Bolonja u stvari priča o kvaliteti studija i odgovornosti države za taj kvalitet. E sad, treba realno pogledati da li Prijedlog zakona oslikava te dvije stvari.

Vidite, mi smo na Zastupničkom domu imali jako da kažem opsežnu i kvalitetnu raspravu o ovom zakonu. Naš je bio dojam da je u toj raspravi izneseno niz dobrih argumenata za popravku zakona. Mi kao Klub SDP-a predlagali smo da se odgodi usvajanje zakona u ovakvom prijedlogu i da se omogući amandmansko djelovanje u smislu popravke ovog zakona. Nažalost, to se nije prihvatilo i usvojen je, po našem mišljenju loš zakon.

Neću vam oduzimati vrijeme ali ću samo taksativno nabrojati gdje su naše osnovne zamjerke na ovaj zakon. Prvo, ne omogućava se autonomija sveučilišta. To je onaj članak 15. sa upravnim odborima, sa strukturom osnivača itd. da vas ne zamaram, vi to sve znate.

Drugo, agencija je pretvorena u Dom naroda. Treće, restriktivan je u odnosu na prava studenata. Loše je definirano licenciranje i akreditiranje i naravno, nema financiranja. Ja neću zaista se upuštati u dalje ovaj, obrazlaganje šta bi to trebalo značiti ali mislimo da u ovim segmentima postoji mogućnost popravke ovog zakona.

E vidite, upravo ove probleme o kojima sam govorio, prepoznaju i studenti i Akademska zajednica. I mi to ne uvažavamo. Sad se postavlja pitanje za koga mi donosimo ovaj zakon. Mi smo zaista sa velikom pažnjom analizirali stavove Studentskog zbora Sveučilišta u Mostaru i uvidjeli zapravo da oslikavaju stavove i interese i potrebe studenata diljem BiH. Zaista postavlja se pitanje da li ovakav zakon ostvaruje svoje ciljeve i potrebe u vremenu u kojem ga trebamo donijeti? U tom smislu, današnju javnu raspravu vidim kao još jednu šansu da se u Domu naroda tragom ovih primjedaba ovaj zakon je nužno popraviti i iskazivati dakle stav naš, da je bolje išta nego ništa, ja jesam po prirodi takav da sam za evoluciju, da sam za kompromise ali mislim da je ovo jedan loš kompromis koji će nam donijeti zakon koji neće ostvarivati svoje temeljne ciljeve i svoju temeljnu svrhu.

Hvala vam lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala vama. Mlada djevojka.

TONKA KREŠIĆ

Dobar dan, lijep pozdrav svima. Ja sam Tonka Krešić, inače studentica prava ali također predstavnica BiH u okviru Programa mladih u organizaciji koja je pod pokroviteljstvom Evropske komisije i PAKTA stabilnosti Jugoistočne Evrope.

Naime, na početku svog izlaganja htijela bih samo ponoviti ono što je već rekao moj kolega sa Sveučilišta. Mislim, uostalom zakon je šušlja. To je stav nas studenata. Zašto? Prvo i osnovno jeste to da ne postoji ustavni temelji, to je čak meni studentici prava jasno. Naime, postoji jedna određena knjižica, što bi možda valjala kolelgi, koja se zove Ustav a on kaže da je visoko obrazovanje u isključivoj nadležnosti županija, odnosno kantona.

Dalje, nije riješeno financiranje. Ja ne znam tko očekuje, možda naši zastupnici koji su izglasali da studenti još i dalje dakle daju novca. Mi više novca nemamo. Ono na šta bih se najviše željela osloniti, jeste ta pošto sam ja prva generacija studenata koja studira po Bolonji, po Bolonjskom procesu, dakle mi bi trebali, osnovni postulat Bolonje jeste ta mobilnost. Kako vi očekujete da mi dakle, kako očekujete da budemo mobilni kada u okviru BiH ne možemo ostvariti osnovni taj postulat.

Naime, uzmimo primjer Pravnog fakulteta Banja Luke koji dakle predlaže postulat 3+2, Mostar 5+0 a Sarajevo 4+1. Doduše, u okviru ovoga zakona se predlaže nekakva državna agencija koja bi trebala uravnotežavati te razlike. No međutim, ta državna agencija u ovom zakonu, ona daje samo preporuke, što znači da i dalje te preporuke znam da nisu pravno obvezujuće. Naši profesori su zahtijevali, naše zastupnike da pitanje vitalnog interesa, a mi kao asistenit vas molimo da podignete pitanje vitalnog interesa, jer gospodo zastupnici mi studenti mislimo uostalom da je ovaj zakon šupalja.

Hvala.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala. Izvolite.

MARKO BOKŠIĆ

Dobar dan ja sam Marko Bokšić, predstavnik ... računarstva na Sveučilištu u Mostaru i kao član studentskog zbora upotpunosti se slažem sa svime što su rekle moje kolege prije mene. Samo želim posebno potegnuti pitanje o problemu financiranja, naime bez samog financiranja fakulteti ne mogu opstati, što se događa, događa se onda da studentima povećavaju upisnine. A i kao što znamo studenti su financijski sigurno najslabija skupina ljudi i time postaje nesigurnost još veća. Ja sam sam student prve godine i kako ja mogu mirno ići na fakultet kad ja moram strahovati da neće meni moj dekan iduće godine povećati upisninu. Što se događa sada da na Sveučilištu u Mostaru različitim fakultetima imaju različite upisnine. Zato tražimo osnivanje agencije za razvoj visoko obrazovanje i kvalitete koja neće davati preporuke nego će donositi odluke jer u Zakonu stoji da će Agencija dati preporuku za najnižu upisninu, što opet ne regulira najvišu upisninu i daje dekanima pravo da provode tiraniju da mogu povećavati upisnine koliko hoće. Želimo da Agencija donese odluku koliko smije biti najveća upisnina i da toliko bude upisnina na svim fakultetima i svagdje jednako da bi svi studenti bili jednaki.

Hvala vam.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala. Idemo dalje, gospodin Rajić, izvolite.

BOŽO RAJIĆ

Poštovano radno predsjedništvo, dame i gospodo. Ja sam Božo Rajić, zastupnik u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

Budući da se u stručna pitanja koja se danas tretiraju na ovome skupu počesto određene vrste poruka upućuju prema zastupnicima, a ja sam jedan od tih, jedan od nas petnaest, jedan od pet u Klubu Hrvata, možda bi bilo nekoretno prešutjeti i ne kazati i pred ovim skupom osobito zbog samih studenata u kakvoj se mi poziciji nalazimo. Žao mi je što nema mladog pravnik koji je govorio uvodno i pozivao se na političku volju. Ja bih zbog sebe i zbog ostalih podsjetio mladog pravnik, kojega apsolutno poštujem i kao čovjeka i kao mladog stručnjak, da on ima dužnost ima prisegu prema profesiji, prema struci i njegova struka ga obvezuje da poštuje zakon, vrhovni zakon ove države koji se zove Ustav.

Mene i sve druge zastupnike u ovome i u Domu naroda i u Zastupničkom domu obvezuje prisega da ćemo poštivati najviši zakonski akt ove države Ustav i zakon ove zemlje. Dakle, ja bi bio sretan kad bi smo mogli pomiriti ta dva kriterija, da se politička volja realizira u okviru dopuštenih ustavnih zakonskih okvira izvan toga to više nije zdrav posao to je posao koji nas neće dovesti nikamo.

Probaću se dotaknuti samo nečega što je naglašeno u ovim raspravama danas da bi ste shvatili svu težinu trenutka u kojem ćemo se naći i zastupnici u Domu naroda kad bude došlo na dnevni red odlučivanje o ovome. A ja osobno ne bi htio ostati dužan ponajprije svojoj savjesti, ne bi bio htio ostati dužan akademskoj zajednici u cjelini u BiH, ne bi htio ostati dužan građanima BiH, a naposve ne bi htio ostati svom hrvatskom narodu koji se na ovaj način dovodi u neravnoprava položaj.

Predstavnica Ministarstva civilnih poslova je izrekla dvije, slobodno interpretirano, tvrdnje da ovaj zakon jamči kvalitet i standarde koji se oslanjaju na Bolonjsku deklaraciju, odnosno na bolonjski proces. Nije mi jasno, a imam puno godina i puno iskustva, kako država može jamčiti nešto za što nema kompetencija, ovaj zakon ne daje državi dvije osnovne kompetencije ne daje joj financiranje da bi preko toga jamčila prava i ne daje joj verifikaciju i licenciranje osim u savjetodavnoj naravi. Dakle, nešto u tom, toj tvrdnjim mi se čini potpuno neodrživo, nelogično.

Ne bih komentirao ono što je profesor Majstorović, rektor Sveučilišta u Mostaru govorio, pa i dekan pravnog fakulteta jer su njihova stajališta izražena više puta i u pisanoj formi. I mi ćemo morati kao zastupnici na Klubu voditi računa o tome ali mi se čini da se iz cijeloga ovoga procesa izdvajaju tri pitanja kao problem i ta tri pitanja se provlače u svih sedamnaest dosadašnjih verzija i zanimljivo je da u svih sedamnaest verzija ta tri pitanja se ignoriraju, a prave se kozmetičke intervencije da bi se zavarali o tome da činimo neke popravke u zakonu. Dakle, ja uočavam i ako nisam stručnjak, ja nisam kompetentan, nisam pravnik, da su temeljna tri principa koja ovaj zakon nije ispunio.

Prvi princip da osigura ono o čemu je gospođa govorila, pravo na obrazovanje, jednake uvjete, jednake šanse, jednake kriterije, a to može samo ako imamo financiranje sa jednog mjesta po istim kriterijima to sa razine BiH, to zakon ne jamči.

Pravo na standarde u obrazovanju na iste uvjete, iste norme, uključujući bolonjske i druge procese, možemo imati samo ako imamo agenciju koja je za to ovlaštena „de jure i de fakto“ na razini države a ne da bude savjetodavno tijelo i da se dopušta zakonsko podreguliranje na razini entiteta i razvlašćuju se ustavne kategorije kao što su kantoni.

I treće pitanje koje se ovdje nameće je pitanje koje zakon ne riješava. Na koji način će se izvršiti razvlaštenje, objektivno će se izvršiti razvlaštenje kantona, odnosno županija u Federaciji, kada se zakonskom regulativom koja će slijediti u razradi ovoga temeljnog odnosno ovoga okvirnog zakona, ovlasti budu prenijele na Federaciju. I onda se suočavamo sa jednim objektivnim stanjem da u Federaciji gdje posoji apsolutin instrumenti majorizacije i preglasavanja, biće doneseni zakoni koji ni na kakav način neć voditi računa o stanju jednog koliktiviteta, odnosno jednog konstitutivnog naroda u ovom slučaju hrvatskog.

Zbog toga bi želio da prije svega studenti, sveučilišta odnosno univerziteti diljem BiH, predlagatelji Zakona u ovom slučaju Vijeće ministara i predstavnici međunarodnih institucija ovdje shvate svu kompleksnost ovog problema. I da se našim ponašanjima kako se narodski kaže ne gleda u zube nego da se pokaže razumjevanje. Mi imamo, ja osobno imam političke volej da se pitanje visokog obrazovanja u cijelini riješi jednistvenim jednim zakonom na razini BiH. Uz valjan ustavni odnos i riješavanje svih pitanja koja spadaju u ta područja da se ne ostavi nikakva mogućnos manipulacije tim pblemom. Kad stvorimo te uvjete ja ću prvi dignuti obje ruku za to.

Hvala lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala. Izvolite. Onda poslije, poslije vi.

SEID MUSLIĆ

Dobar dan poštovana gospodo, ja sam Seid Muslić, predsjednik Unije studenata Univerziteta u Zenici. Ova problematika koju su moje kolege i uvaženi rektori i prorektori spominjali nam je poznata i ja bih volio kada bi bili u mogućnosti da finansiranje, mobilnost i druge probleme koje smo danas iznijeli da se na bilo koji nači poprave u ovom zakonu. Meni samo nije jasno, student kao student, je li važno da li je on Hrvat, Srbin ili Musliman, je li to uopšte važno. Studenti imaju svi iste probleme, ja ne znam zašto se pozivate na to. Dajte da riješimo i da damo neke smjernice kako da ljudi i vi koji ćete glasati za to da popravimo ovo što nam treba. Meni nije niti ja smatrama mojim kolegama, ni Pauli, ni Novici, ni bilo kome drugom, nije važno kako se mi zovemo, nama je važno da mi studiramo po istim standardima i pravima.

Hvala.

IVO MIRO JOVIĆ

Izvolite ko je sad, sljedeći se, ispričavam se gospodine Belkiću, još maladi dečko je htio da se javi, izvolite. A izašo vani, mislio sam da će biti dulji govornik, pa kad se on vrati uzećemo odmah.

Evo gospodine Balkiću, jeste li vi htjeli govoriti. Izvolite, a može, može.

AMIR ŠELO

Ja bih pozdravio današnje učesnike, pohvalio bih ovakvu inicijativu, ali smatram da je ova inicijativa trebala se održati doista ranije prije usvajanja Prijedloga ovoga Zakona u prvom čitanju. Trebalo je ovu inicijativu davno pokrenuti. Meni je samo žao što ovdje nisu prisutni i entitetski ministri obrazovanja, trebali bi biti i kantonalni ministri obrazovanja i Republike Srpske. Ja znam da je to neki smatraju to gaf, ali meni je stvarno žao. Ovdje neki stvarno pričaju o nekom o ustavnoj podlozi, ali gospodo.

A izvinjavam se, ja sam Amir Šelo, ja sam član Unije studenata Univerziteta Džemal Bjedić. Sada bi se vratio na ovo što vi pričate o ustavnoj podlozi gospodo, ja kao mlada osoba smatram da Aneks IV Dejtonskog sporazuma kao Ustav BiH ne valja. Prvo on u nas Ustav treba mijenjati, to je osnovno. Ako mi nećemo Ustav mijenjati trebamo vršiti neke ustavne reforme, a mi u ovakvome Ustavu mi ne možemo tražiti ustavnu podlogu, to nek nam je jasno.

Dalje, ja bih se vratio na finansiranje univerziteta, vi ste maloprije kao profesor Pravnog fakulteta spomenuli da studenti plaćaju, molim vas je li u interesu države da država zarađuje na studentima. Je li to u interesu da se financira provedba zakona iz džepova studenata. Je li to u interesu?

_____ (?)

Misleći na ovaj zakon, na rješenja ovoga zakona.

AMIR ŠELO

Na rješenja ovoga zakona. Je li to u interesu tu država? Sada ovamo piše da će se za prvu godinu za uspostavu osnovnih funkcija ovog, ovog centra neophodna sredstva oko 300 hiljada KM, pa zatim se iznose neka sredstva od 600 hiljada maraka, za prvu godinu, to su mala sredstva za uspostavu ovoga zakona potrebna su dosta veća sredstva. Mene ne zanima kako će država tražiti sredstva za sprovedbu ovoga zakona, nek se zaduži. Ako smo spremni donijeti ogakav zakon treba da postoje novčana sredstva za donošenje ovoga zakona, to je realitet.

Dalje, smatram da finansiranje univerziteta treba ići i sa državnog nivoa i ovim putem pozivam gospodina Belkića koji je tu da se formira jedna komisija, povjerenstvo kad se bude prenosio zakon sa državnog nivoa na entitetske nivoe, odnosno na kantonalne nivoe, da to

nadgleda Parlamentarna skupština, odnosno Dom naroda da se ne izvrše neki gafovi kao što su izvršeni u ovome Nacrtu zakona.

Dalje, ovdje su kolege studentskog zbora, također malo fulali neke stvari. Ja smatram da treba da postoje načini na koji će se finansirati studentske udruge, udruženja ili organizacije. Ali pošto tu nema određenih predstavnika Federalne Vlade, ja bih ovim putem pozvao da se što prije donese zakon o studenstkom organizovanju ili udruživanju. To finansiranje i djelovanje studentskih udruženja treba da djeluje po tom zakonu, mi sada djelujemo i po Zakonu o udruženima i fondacijama „Službene novine Federacije 45/02“, stoga nemojte neke stvari mješati.

Što se tiče ovdje, ja sam našao neku zamjerku, evo ovdje u Odredbi zakona gdje se kaže da – članovi senata, odnosno savjeta univerziteta, čine 15% studenti. Smatram da je to pogrešno, da se na državnom da se u okviru ovoga zakona da precizirana brojka dva ili tri studenta. Zato što svaki univerzitet nema isti broj članova, nema broj članova fakulteta, odnosno članova savjeta univerziteta. Negdje će to biti manji broj, tako da država da minimalni osnov koji, koliki će broj studenata biti u okviru tih savjeta.

Meni je žao što ovdje još nema predstavnika nekih drugih studentskih organizacija, ovdje prvenstveno govore rektori, dekani, političari, ovdje smatram da bi da je ovo trebao biti neki, neka studentska rasprava, ali vidim da studenti nekih drugih univerziteta nisu uopšte zainteresovani za ovakve skupove. Meni je to, toga doista žao i ovim putem tražim, kao mlada osoba i kao student, tražim od Parlamentarne skupštine BiH da uloži odgovarajuće amandmani na ovaj zakon koji će odgovarati i studentima i profesorima i svim mladim osobama. Da imam perspektivu studirati u ovoj državi i da će moja diploma važiti u okviru evropskih integracija i želio bi naglasiti molim vas da podrži Dom naroda ovaj zakon, ovaj zakon nam je očito potreban.

Toliko, hvala.

IVO MIRO JOVIĆ

Molim. Gospodine Belkiću, izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Dobar dan vam svima. Ja sam Beriz Belkić, predsjednik, predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta BiH.

Dakle, vi ste svjedoci pretpostavljam da ovaj proces jako, jako dugo traje i da je organizovan čitav niz ovakvih rasprava. Naravno ne tvrdeći da ste bili uvijek obavješteni vi koji ste danas ovdje i da ste učestvovali u tome. Ali tvrdim da je ukupno bilo jako, jako mnogo rasprava, na različite načine organizirane i od različitih struktura iz Parlamenta vođenih. Dakle, Ustavno-pravne komisije Parlamenta, naravno, naravno, ali ja ne tvrdim da su svi ljudi bili obavještavani da smo uvijek imali isti sastav. Zašto ovo govorim, ovaj? Slušajući te rasprave i slušajući argumentaciju, a i danas slušajući argumentaciju, čovjek nema kontra neke argumentacije niti može reći da ovo što je iznošeno danas nema smisla.

Međutim, na drugim raspravama slušate drugu vrstu argumentacije za koju vam se također učini da ima na neki nači smisla, na neki način smisla. Odnosno artikulira stavove nekih interesnih grupa da tako kažem. Ovo govorim zbog toga kad upotrebljavamo kategorije – akademska zajednica, studenti, građani na neki način, Akademska zajednica Mostara, Hercegovine i td. previđamo činjenicu da mi nismo uspjeli niti smo dobili, govorim o Parlamentu, poruku o konsenzusu i jedinstvenim stavovima te akademske zajednice. Ja sad ne znam ko na kakvu akademsku zajednicu misli, da li misli na Akademsku zajednicu BiH ili akademsku zajednicu jedne regije, jednog dijela BiH. Dakle, mi se moramo suočiti s činjenicom da mi nismo imali konsenzusa, ni u akademskoj zajednici, ni u studentskoj organizaciji, pa i u dobrom dijelu naravno građana. Uredu je to je jedna vrsta pluralizma, različiti pristupi i td. Ključno je pitanje kako mi možemo ne samo u ovoj oblasti u uslovim jedne vrste nepovjerenja, podjeljivosti, artikuliranih različitih interesa, ponekad nevjere u vlastitu državu da je ustanju odgovoriti opštim interesima i td., kako možemo dolaziti do rješenja koja u najvećem dijelu zadovoljavaju interese i želje najvećeg broja građana, ljudi kojih se prvenstveno to tiče. Vrlo teško, ali je moguće kroz procese, kroz razgovor. Mi smo u ovom trenutku, govorim o činjenicama, u ovom trenutku u fazi kada ovaj zakon o kojem danas govorimo, nije nikad kasno ja apsolutno pozdravljam i ovu raspravu i td. i ako je ona praktično organizirana u fazi kada Zakon ulazi u Dom naroda, prošao je jedan dom i td.

Dakle, moguće je naravno i tehnički je moguće, ako postoje argumentirane inicijative u smislu popravki ovog zakona, moguće je i usaglašavanja i tako dalje. Moguće je to da ga Dom naroda usovji u jednom drugom obliku u odnosu na Predstavnički dom pa se otvara proces usaglašavanja i td. Međutim, to je otvorenje jedne nove situacije i rizika da li ćemo to napraviti. Dakle, da se mi, da se ja vratim na konkretno.

Dakle, suštinsko je pitanje, možemo li mi u ovoj zemlji u uslovima nepovjerenja, podjeljenosti i različite vizije ove države uopšte, dolaziti do rješenja koja zadovoljavaju najveći broj građana. Ja kažem ipak možemo. Ali kroz duge procese, argumentaciju i na neki način kompromise. Ja znam da ta riječ nije uvijek ovaj dobro došla da ljudima, odnosno da se ponekad i krivo tumači i td. ali je očigledno da nema drugog načina. Ja neću poručiti ništa ljudima iz Doma naroda. Ljudi iz Doma naroda kako je gospodin Rajić po meni korektno govorio, imaju odgovornost i prema Ustavu i prema građanima BiH, a i prema narodu iz kojeg dolaze. Dakle, neka odluče po svojoj savjest, neka izvagaju argumente za i protiv ali neka imaju u vidu činjenicu da je ogroman rad i trud iza nas. Dakle, Predstavnički dom je procijenio, većina u predstavničkom domu je procijenila da ovaj zakon treba donijeti i mi smo to uradili. Dom će naravno uraditi po svojoj savjesti.

I na kraju želim ove studente, članove zbora studenata Sveučilišta u Mostaru zamoliti da me ovaj izvine za neprisustvo onog dana, ja sam zaista imao taj dan austriskog ambasadora u isto vrijeme. Vaše zahtjeve je Kolegij Predstavničkog doma razmatrao i svi poslanici su imali priliku prije odlučivanja o Zakonu o visokom obrazovanju, biti upoznati sa vašim stavovima o tome Zakonu. Dakle, naš odnos nije nipodištavajući prema vama, nego je on odnos respekta.

Hvala lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala vama. Idemo dalje, izvolite. Hoće gospodin.... tako je, tako je i treba ih potaknuti.

MILE LASIĆ

Gospodine predsjedatelju Ustavnog povjerenstva, gospodo izaslanici Ustavnog povjerenstva Doma naroda, zastupnici, cijenjeni skupe, dame i gospodo.

Osjećam se i pozvanim i prozvanim da i ja kažem par riječi o Prijedlogu ovog Okvirnog zakona o visokom obrazovanju. To maram učiniti iz najmanje tri razloga. To je kao dugogodišnji parlamentarac, 4 mandata su iza mene, ujedno i rada u ustavnim povjerenstvima, to moram uraditi i kao aktualni član Ustavnog povjerenstva Parlamenta Federacije i na koncu, a i najprije kao član akademske zajednice Sveučilišta u Mostaru. Dvojba je sada je li govoriti više ili manje o raspravu poticati o načelima ili pojedinostima, budući ovo javna rasprava pa ću kratko o oboma.

Najprije nešto o ustavnom temelju, ali kako to kao pravnik zamjećujem ovdje, pristupamo tom pitanju, pa pojedini sudionici izađu pa kažu da nema a onda na kraju rasprave može sve ide sve i svako rješenje je dobro, pa tu dolazi čak i od pravnika, pa meni je to nepojmljivo. Ako se od prve godine pa do konca do 4 godine, jel' sutra po Bolonji do 5 godine pa dalje bude učilo i uči se danas o temeljnim ustavnim i zakonski principima. Mi moramo govoriti studentima prava to je naša dužnost, princip ustavnosti i zakonitosti, a u ovoj proceduri toga nema i ne vidimo, oću reći iz razloga zato što će iza rasprave na Domu naroda, koja će se ja se nadam uložiti plodom očitati i najveća sudska istanca o ovom pitanju, a reću kasnije zašto i na koji način.

Najprije nešto o raspravi o načelima. Predlagatelj zakona u svom obrazloženju navodi članak 44. a) Ustava BiH, pa to je ona općenita odredba da je nadležna za sve, dakle, za obnašanje vlasti iz svoje nadležnosti. To može biti univerzalni, opći temelj za bilo koji rad zakonodavnog parlamenta, pa samim time i Parlamentarne skupštine BiH. Obrađivač, predlagatelj zakona je odmah vidio da to nije dostatno, pa je se pozvao i na dodatni pokušao naći dodatni ustavni temelj u članku 231. Ustava BiH, ono znate pravo na obrazovanje. Ako bi ovo uvažili ovaj članak da bude temelj za donošenje, onda nam ne trebaju uopće članci Ustava BiH koji uređuje nadležnost za donošenje i podjeljenu nadležnost između institucija BiH i entiteta i nižih razina vlasti. Dakle, dodao je ovaj dodatni osnov koji evo sumnja i dalje i ne može biti osnov za donošenje, ali se mora nešto i napisati.

Idemo dalje na načela na kome se zasniva Zakon. Ja ne znam je li tu obrađivač ja bi u svakom slučaju na drugačiji način, drukčiji način ovo uradio. Navodi koja su to načela i temelji pa se spominju – Evropska konvencija, Konvencija vijeća, Bolonjska povelja, Zajednička deklaracija evorpski ... i td. i td. Pa onda idemo na malo blaže instrumente, odnosno spominju se univerzalna načela nediskriminacije i td. govori se o međunarodnim standardima, govori se o evropskim standardima i td. I kad se govori o načelima za donošenje zakona nema ustavnog temelja evo govori se da je ustavni temelj kako pojedini

izlagači kažu najviši zakon u jednoj državi, nema ga dakle ne možemo ga naći da postoji ustavni temelj za donošenje obog zakona.

Dakle, koliko se god obrađivač i predlagač trudio nije našao razuman ustavni temelj za donošenje ovog zakona. Maloprije sam rekao da uz pozive na ove međunarodne dokumente, samo ću reći da ti dokumenti počevši sa Bolonjskom deklaracijom se ne primjenjuju izravno u BiH, niti se oni ne preuzimaju njihove odredbe niti se inkorporiraju u domaće zakonodavstvo niti u Ustav niti u zakona o visokom obrazovanju. Oni se preuzimaju, implemtniraju, inkorporiraju po načelu - *mutatis mutandis*, dakle sa jednim prilagodbom na terenu. To znači da je svrha ovog zakona ili ovih unifikacijskih dokumenata ne nije svrha izjednačavanje prava u BiH i široj akademskoj zajednici niti njegova unifikacija. Dobro znam s kojim terminima govorim, nego je svrha harmonizacija. A harmonika se more rastezati i ovako i onako, to je dakle načelo po kojima mi implementiramo međunarodne dokumente uz preskakanja Ustava BiH u domaće bh i zakonodavstvo.

U točki 6. na zadnjoj strani se kaže – imenovanje vršitelja dužnosti i rok za donošenje propisa. A onda obrađivač kaže – Vijeće ministara će u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu zakona, imenovati upravne odbore, ništa rok za donošenje rješenja. Vidite koliko je studenti su bili u pravu kad kažu ovaj zakon je šuplja. Uz određene korekcije i amandmane koji su dati ovde donekle se, ali popravljaju ovaj tekst ali samo iz razloga što ovaj tekst iz od prije godinu dana, najmanje godinu dana u proceduri.

U predzadnjem stavku na stranici 28. kaže – zakon je u cijelosti usklađen sa mišljenjem Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, vidite ovo u potpunosti u cijelosti usklađen, s tim da nije i sam predsjedatelj je rekao da nije provedena i ispoštivana odluka Ustavnog suda kad je bilo riječ o prvom zakonu. I ovdje ću pročitati sljedeće - s tim da nije posebno traženje mišljenje entiteta o Prijedlogu teksta Zakona. Vidite entitet RS i županije i kantoni koa jedini isključivi i nadležni za donošenje ovoga zakona, kaže se nije traženo mišljenje entiteta o Prijedlogu tekstova Zakona zarez, jer je zakon radila radna grupa sastavljena od predstavnika univerziteta entiteta državnih i td.

Načelo ustavnosi i zakonitosti je temeljno načelo koje se uči od prve godine pa nadalje tako mora biti i ovjde. Ovaj zakon je dobio, samo da napomenem negativnu ocjenu u Izvješću dakle to se vidi Ustavnog povjerenstva u prošlom mandatu. Ali je se evo ja bi rekao mrtvac vratio u novom mandatu. Zastupnički dom u ovom mandatu je spasio taj zakon i vratio ga u život. Evo čujemo i od predsjedatelja Zastupničkog doma da je to uradio ovaj Zastupnički dom u novom mandatu i da bi to trebao uz njegove pozive da bi to trebao uraditi i Dom naroda na idućoj sjednici. Kako nije uvažena niti Odluka Ustavnog suda prilikom donošenja onog prvog zakona, prilikom izrade ovog zakona mislim da će na odgovarajući način djelovati kako je već bilo govora i izaslanici iz reda hrvatskog naroda kad bude rasprava i odlučivanje o ovom zakonu na Domu naroda u idućih par dana.

A sad ću nekoliko riječi reći o pojedinstima moram to reći ovaj evo čisto da potkrijepimo ova načelna stajališta. Članak 48. ovo je stara verzija od prije godine dana koja je u proceduri, amandmanski je se djelovalo na taj članak u 48. koji govori o Agenciji, koji smo mi tražili da ona bude na državnoj razini i da garantira tu kvalitetu obrazovanja na

cijelom teritoriju BiH. I vidimo njezine nadležnosti, pazite šta joj je ostalo od nadležnosti. Zato što se predviđa nešto drugo, zato što se predviđaju niže agencije, agencije entiteta, RS, Federacije pa možda čak i niže agencije mi to sad ne znamo kad bude se donosio, donosili niži zakoni njih 12, 13 koji su najavljeni. Ali evo šta je ostalo od nadležnosti državne Agencije – utvrđuje kriterije, daje preporuke, daje preporuke, pruža savjete, definiira opće uvjete i td.

U članku 49. akreditacije i licenciranje visokoškolskih ustanova se svodi praktično na jednu komisiju ili komisijicu unutar te agencije ili na povjerenstvo ili na odbori koji će donijeti ove propise koji se najavljuju donošenje uputstava, normi, kriterija, pravilnika, procedura za revizije, donošenje propisa, utvrđuje kriterije, zatim su tu i tri eksperta iz po tri eksperta iz reda konstitutivnog naroda i td. I ono malo su htjeli da malo osnaže rad te agencije ali nisu uspjeli.

Nadležnost Agencije državne za akreditaciju i licenciranje visokoškolskih ustanova na sljedeći način u 3. alineji odozda kaže se – donošenje odluke o akreditaciji i licenciranju univerziteta odnosno visokoškolske ustanove. Protiv ove odluke se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH. E sad ću prokomentirati ovo – donošenje odluke o akreditaciji, ovo je članak 49., na prvoj godini studenti to uče prava pored općih načela a detaljno na četvrtoj godini pravnih fakulteta u Zakon o upravnom postupku temeljni akt kriterij je rješenje u upravnom postupku. Volio bih da stoji ovdje donošenje rješenja o akreditaciji dakle točno određenoj visokoškolskoj ustanovi, određenom univerzitetu, određenom sveučilištu. E onda se može stavljati ostali tekst da se protiv ovog rješenja ne može izjaviti žalbi da bude sukladno državnom zakonu, entitetskom zakonu o upravnom procesu i td. Ali bi se pravna zaštita će se osigurati izvan upravnog postupka u upravnom sporu a to će uraditi Sud BiH. Tako da ovo ne može nikako ostati do donošenja odluke. Upravni spor je nastavak upravnog postupka i ovo je potrebno da tako stoji i da se ispravi ova riječ odluke.

Zatim predzadnja alineja kaže – utvrđivanje kriterija za rad stručne komisije za odlučivanje o žalbama, vidite ovo u vezi sa tehničkim pitanjima po izlišnim iz ishoda procedura akreditacije. Ja se ježim kad ovo pročitam a mogu misliti kako će se naježiti suci Ustavnog suda kad im dođe predmet u upravnom sporu. Kako će oni tumačiti ovu normu po smislu po sadržaju, utvrđivanje kriterija za rad stručne komisije tamo su odluke nema rješenja za odlučivanje o žalbama, vidite o žalbama, a to nije žalba to je tužba u upravnom sporu u vezi sa tehničkim pitanjima proizišlim iz ishoda procedura akreditacije. Pa to je i nemoguće provesti i td. zato što se sve planira da će biti neke druge agencije koje će donositi konkretna rješenja o akreditaciji.

Zatim u članku 50-om, gdje je rečeno samo da donosi uputstva o uputstva u formi sadržaja akreditacije i td. I onda dole članak 51. gdje je već amandmanima brisan ovaj članak, zamislite briše se članak koji govori o sistemu odnosno sustavu kvalitete, kvaliteti i onda se to lijepo pobriše, nema to na državnoj razini uz ono financiranje, akreditaciji, financiranje, nemamo ni sustava kvaliteta, dakle obrađivač, predlagač je rekao nema kvalitete na državnoj razini a preuzimamo Bolonjske deklaracije i drugim međunarodnim dokumentima i taj dio.

Članak 52. u stavku 4. direktora i njegove zamjenike bira nakon provedenog javnog konkursa upravni odbor agencije, pa su upravni odbor agencije mjenja stavlja se Vijeće ministara. Pitam se sebe i vas zar to nije dodatno ograničavanje autonomije sveučilišta odnosno univerziteta u BiH.

Sljedeća primjedba o konkretnom članku će se odnositi na članak 64. koji govori o usklađivanju drugih zakona, članak 64. prvi stavak vidite bitan je zakon RS i kantonalni zakon iz oblasti visokog obrazovanja uskladiće se sa odredbom ovoga zakona u razdoblju od 6 mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga zakona. Koliko je složeno ova norma. Zakon RS i kantonalni zakon, ovdje potvrđuju one koji su nadležni, mještari za donošenje ovog zakona. Da bi u idućem stavku negirali to pravo. A to je stavak drugi sva pitanja iz područja visokog obrazovanja koja nisu regulirana ovim zakonom jer je on okirni samo tu da stoji reguliraće se zakonima na razini entiteta i kantona, a u množini entiteta i vidite to uvijeno, uvijeno pa još uvijeno pa još dalje uvijene ova riječ entiteta na mala vrata u tajnosti konspirativno uvodi protuustavno daje nadležnost Federaciji BiH za donošenje ovog zakona. To je jedna pravna nekonzistentnost ovoga zakona u stavku prvom govori o RS, a onda govori kasnije nije to može što god bilo. Zato treba ovdje popraviti u svakom slučaju kad se bude radilo o tekstu ne mora on proći što ja i očekujem na Domu naroda u ovom obliku. Dakle, obvezno mora stajati riječ entiteta kao u stavku prvom da budeo dosljedni zakone RS i kantonalne zakone iz područja visokog obrazovanja. Moramo biti koegzistentni.

U članku 65. je izvršena korekcija moralo se to ovo napraviti jer je predviđena već završena evo završava se akademska 2006/07 pa će se to uskladiti ovi termini. Međutim ovo je uvod za završni članak 67. što se tiče pojedinačne primjedbe koja glasi – ovaj zakon stupa na snagu osmog dana nakon dana objavljivanja u Službnom glasniku BiH. Staro i uvriježeno načelo „vakacije olegis“ zapadnoevropski kontinentali krug dakle, zakon se objavi a stupi na snagu ne istog dana, iznimno Ustav je rekao da ništa ne može stupiti na snagu dok se ne objavi nijedan opći akt. Ali radi se ovdje o sustavnom zakonu iz područja visokog obrazovanja. Nedostatno je osam dana od dana stupanja na snagu to se ne može ni otiskati, ni distribuirati ne znam ti ni upozvati tjela. Kada je riječ uvriježeno je evropski standardi ili međunarodni standardi, kada je riječ o sustavnom zakonu da tada obično zakonodavac predvidi malo veći vakacije olegis koji čak ide i do godinu i po dana. Kada se donosi jedan zakon sustavni zakon obično on stupi na snagu od 01.01 iduće godine kada se donese ako se donese slučajno u 2007. po meni on ne bi mogao stupiti na snagu prije 01.01.2008. godine.

E sad da imamo onaj još da produžimo vakacije olegis jer je to duh zakona primjena njegova mora biti od početka iduće akademske godine a to je 2008/09. u tom razdoblju od 01.01. naravno niko nama ne priječa da sada pripremamo sve institucije državne i entitetske, RS i kantonalne da se pripremaju na donošenja ovoga zakona sve ono što treba. Ali ovom razdoblju od 01.01.2008. hipotetički uzimam, do 01.10.2008. je vakacije olegis da donošenje provedbenih propisa, to jeste ako to bi bilo i moguće kad bi se radilo o jednom zakonu. Donesete jedan zakon, objave se onda se donose provedbeni propisi pa 10 mjeseci da se on implementiraju. Međutim mi u stavku 2. članka 44. govorimo zakon RS i 12 zakona 12 kantona, a onda kad oni donesu svoje zakon ne isključuje da i oni donesu svoje provedbene

akte tako da je to iluzorno očekivati da će išta od ovog vidjeti, da je uopće ovo provedivo na terenu.

I zato da zaključim na kraju, ja ne znam je sam li oduljio vidim da kolege pišu

IVO MIRO JOVIĆ

Ne, ne može, samo naprijed imamo vremena.

MILE LASIĆ

Da sam uz opće primjedbe dao i pojedinačne primjedbe u cilju popravke ovog teksta. Da zaključim na sljedeći način da Država BiH i Federacija BiH pozivajući se na ranije ono riječ entiteta neustavno i jednostrano uzimaju čak ću reći otimaju nadležnost u području visokog obrazovanja.

Drugo, zakon treba donijeti na ustavan način. Što znači da se u najmanjem mora zaključiti sporazum o prijenosu nadležnosti s područja visokog obrazovanja poput obrane kao što je urađeno, pravosuđa i područja ombdusmena njihove nadležnosti su na državnoj razini, financija gdje se uključuje PDV, sustav riznice, Uprave za indirektno oporezivanje i td. gdje su akteri ti koji su bili nadležni donijeli sporazume, postigli koncenzus i ovo uredili na državnoj razini a sada je pitanje vremena kada će se to i na koji način što nije nužno implementirati i Ustav BiH kad dođe da pitamo, ali i ovo je u najmanje na ustavan način, sporazum sa onim koji je mjerodavan nadležan da se prenese na više razine i da se uredi i ovo područje jedinstveno za BiH.

Treće, visoko obrazovanje općenito, a visoko obrazovanja na prvom mjestu popisa pitanja iz područja vitalnog nacionalnog interesa svakog konstitutivnog naroda. Pa se stoga i Ustavni sud BiH sukladno članku 43 e) i f) Ustava BiH i aktualnim poslovnicima domova Parlamentarne skupštine na zahtjev hrvatskih ili nekih drugih izaslanika odgovarajući broj izaslanika u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, treba očitovati o ovom Prijedlogu okvirnog Zakona o visokom obrazovanju iz svega onoga što je rečeno i u ovoj dvorani i u svim dosadašnjim raspravama, a i ovim raspravama na oba doma koje su iznešene.

Ako na taj način, evo ja držim da je dužnost nama upozoriti, reći, zatražiti i zamoliti evo u prvom redu izaslanike iz reda hrvatskog naroda da to svoje pravo trebaju iskoristiti i ja bi rekao i moraju iskoristiti, jer uz ovu proceduru i pripemu koja je donešena moraju to iskoristiti, pa ako ništa ako će vam biti lakše prenesite to na najmjerodavniju instituciju u BiH na Ustavni sud s kojim ste već komunicirali ili radili u prvom pokušaju, olakšajte to sebi.

I zadnje četvrto ili peto nije bitno ako ni na taj način ne uspijemo zaštititi vitalni nacionalni interes hrvatskog naroda u BiH iskoristit ćemo i ostala raspoloživa sredstva kao što su pod 1. sukladno proceduri, Zahtjev za ocjenu ustavnosti Okvirnog zakona o visokom obrazovanju kada se donese i objavi to je idući instrument za zaštitu. Drugo, ustavni spor o nadležnosti za njegovo donošenje Okvirnog zakona o visokom obrazovanju. Dovoljno je tu napisati jednu rečenicu da se kaže da ne postoji ustavni temelj u ustavnom sporu i šta će onda

suci u Ustavnog suda BiH. Mogu oni prebaciti se na sto posto na politiku nešto drugo donijeti, a ne vjerujem ipak je to institucija BiH koja je jedino svijetlo mjesto ili svjetla strana ove neustavnosti, nezakonitosti u donošenju ovog zakona a i drugih zakona koji se donose na sličan način.

I treće kao i na iskoristićemo i ostale instrumente kako na državnoj tako i na federalnoj razini te druga rješenja i mjere sukladno Ustavu i zakonu.

Hvala lijepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala i vama. Idemo dalje izvolite djevojko.

PAULA PRANIĆ

Dobar dan pozdravljam sve prisutne, posebice studente i ako bi naravno ovaj voljela da je ova dvorana puno punija danas ili su izgleda većina ljudi, koji se zanimaju za ovaj zakon, možda izgubili vjeru što bi moglo biti od njega. Ja sam, ne znam jesam li se predstavila,

IVO MIRO JOVIĆ

Nisi, reci.

PAULA PRANIĆ

Predsjednica Studentskog zbora Sveučilišta u Mostaru. Moram reći da odavno nisam bila na bilo kakvoj raspravi sa ovakvom velikom razinom složnosti. Ja moram zaista reći da smo se mi ovdje svi složili da ovaj zakon uistinu jest šuplja i da ste se složili sa onim što je Sveučilište u Mostaru i Studentski zbor govorio cijelo ovo vrijeme. A svaki govornik je prvo naveo negativne stvari, rekao da nevalja da neće pomoći studentima i uopće akademskoj zajednici u BiH, a onda bi neki zamolili Dom naroda da glasuju za taj zakon. I sam se onda pitam zašto, zašto tako postupamo. I mislim da taj strah od međunarodne zajednice i toga ako mi ne budemo imali toga zakona da mi nećemo moći u Evropu nećemo biti mobilni je sasvim neopravdan. Sa tim zakonom mi svejedno nećemo moći u Evropu jer on nama neće donijeti kvalitetu. Kada se vi budete prijavljivali na neko sveučilište u Zapadnoj Europi zanimaće ih koliko vi uistinu znate a neće ih zanimati kakav je vaš zakon. I naši kvalitetni studenti koji su unatoč lošem stanjom i sumraku u našem visokom obrazovanju su uspjeli na sveučilištima izvan BiH bez obzira što ovog zakona nije bilo.

Žaomi je što opet, ponovo je ovo demagogija ali izgleda da je ovo samo natjecanje ko će više puta ponavljati istu stvar i ko će više izdržati i ko će se kasnije umoriti, a zaista mislim da je ovo važno i ponavljaćemo. Znam da će predstavnici studenata na Sveučilištu u Mostaru ovo ponavljati dok nas neko ne čuje pa makar i ne daj Bože prošao ovaj zakon. A bojim se, s ovim zakonom se ništa ne mijenja, a naši će se samo političari moći hvaliti da su nešto učinili.

I pozivam sve studente mi im to ne smijemo dopustiti da se hvale time, a da realno nama ostaje mrak na sveučilištima kakav jest. Mi znamo i svi koji su upućeni u reformu i prate ove seminare i događaje da se svako tri godine, ne znam već koliko, održavaju ministarske konferencije gdje se svaka zemlja ocjenjuje s obzirom koliko je napredovala u provedbi Bolonje i BiH dobija uporno jedinice. Netko je odjednom zaključio da mi dobivamo te jedinice zato što nemamo toga zakona. Ali nije bit u tome, nije bit što mi moramo donijeti nešto formalno. Bit je zaista da ja kada završim pravni fakultet mogu stati rame uz rame studentu iz Austrije i Njemačke.

Njih nije briga je li neko donio neki formalistički papri na razini države i zato mislim da trebamo biti dosljedni u svojoj borbi za dobru regulativu visokog obrazovanja u BiH. Moramo biti dosljedni sebi i svojoj državi i moramo se boriti za dobar zakon o visokom obrazovanju. Zakoni nisu polovična i prelazna rješenja, zakon odražava stanje države u kakvom ona jeste sada. I bolje je da se borimo sa ovakvim stanjem kakovo jest, da se suočim da je stanje zaista loše a da nikog ne zavaravamo ni gospodu iz međunarodne zajednice pa ni sebe da smo donijeli zakon da će to nešto promjeniti. Ja znam da to neće smanjiti upisninu na mom fakultetu da mi to neće dovesti više asistenata i profesora koji će sa mnom raditi niti će mi neko platiti razmjenu, da ja odem ne znam u Francusku, Njemačku na jedan semestar da vidim šta se tamo događa. Neka mi neko kaže da će mi ovaj zakon to omogućiti. Ja ću zamoliti gospodina Jovića i ostale da ne povlače pitanje nacionalnog interesa i ovja da prođe ovaj zakona. Ali zaista on ništa ne mijenja.

Ne znam koliko je u biti ovdje gospoda iz međunarodne zajednice i ostalo, ja znam evo sve moje kolege studenti mi smo bili na masi ovih seminara, ovaj što su organizirali razne te organizacije. Počev od raznih fondacija Konrada, Denauera pa Svjetske banke svi smo mi članovi tih nekakvih organizacija i čuda i uvijek se govori o nekakvom razvijanju tog bosanskohercegovačkog identiteta napredovanja i td. A sami oni guraju zakon koji doslovice cementira našu podjelu.

Druga stvar, Ustav je kakav je takav je naš je i tu je. I postoje neka načela važnija i od nas i koja postoje, postojala su prije BiH i postojeće i nakon nas. A to je da se Ustav mora poštivati. Jer ako se dovedemo u stanje pravne nesigurnosti i nezaštićenosti danas je to visoko obrazovanje sutra može biti policija, mogu biti neka druga ljudska prava, ko se neodgovorno odnosi prema Ustavu vrijeda svakoga od nas, svakog državljana ove države.

Želim ponoviti Ustav treba mijenjati i želim se složiti sa svojim kolegom i trebamo ići pravim putem. Sve drugo je zavaravanje i sve drugo je samo tri koraka nazad i ništa drugo i trebamo svi biti svjesni toga. Takođe bi rekla kolegi što se tiče studentskog organiziranja ko je rekao da se uputimo na Federaciju BiH, mi stvarno mislim da princip i ako mi kao studentska organizaciji do sad nismo bili sposobni uspostaviti neku kvalitetnu saradnju na razini države, smatram da na razini države barem trebamo odrđiti kakav će biti princip organiziranja na sveučilištima i da barem možemo na takav način nekako harmonizirano djelovati i da naše financiranje takođe treba biti na isti nači regulirano i da svi imamo istu priliku. I stoga bih rekla i evo pozvala bi predstavnike drugih studentskih organizacija da princip djelovanja studentskih predstavničkih tijela i studentskih organizacija takođe barem na toj znači sveučilišnoj razini, sad ne govorim o unijama ni na Federaciji ni na razini BiH,

znam da smo mi daleko od toga i možda mi najbolje pokazujemo u kakvom je stanju naša zemlja. Ali barem moramo težiti da budemo organizirani na isti način da budemo da se financiramo isto.

Druga stvar zakon i svi su se opet složili je inače nekvalitetan tekst, izgleda i rektori i cijela ta međunarodna zajednica je radila na tome ali opet su dopustili, usudim se reći to su dosta traljavo radili i barem su mogli više poštovati našu inteligenciju pa donijeti nekakav bolji teks zakona. Dosta se sada govorilo o mogućim nekim ovaj promjenama, nije se gledalo na primjer što se tiče, niko ne zna da ne postoje doktorski studiji u BiH i da se neće osnovati sigurno još za nekih desetak godina, a pak našim magistrantima se ovim zakonom održuje da ne mogu ići na doktorski studij kao prije, znači raditi po starom programu nego moraju čekati osnivanje doktorskih studija što će biti tko zna koliko jer to se zaista teške stvari za organizirati a u međuvremenu dobro je neka idu vani a vjerojatno će im se vani i svidjeti pa će tamo i ostati što se toga tiče.

Ponovo ponavljam i govorim, mi se nećemo umoriti mi ćemo biti dosljedni ovome mi znamo da dosad smo govorili, ovo je zaista nezgodno ja sam prije godinu dana stajala na istome ovome mjestu i ponavljala istu ovu priču na isti ovaj način i bila sam govorila do sad smo govorili kako zakona nema, a od sad ćemo govoriti kako zakona ima ali da zakon ne valja. I koga mi ovdje zavaravamo, to što će se neko hvaliti tamo na nekoj konferenciji ili što gospodinu Švarc Šilingu treba dati dobar poklon za njegov odlazak treba ga razveseliti ili treba općenito ovim našim diplomatima dodati nešto na njihov životopis da se uspjele nešto za njihovo vremena to nije uredu i mi saradujemo s njima i studentski zbor sa raznim fondacijama i zaista pokušavamo nekako graditi taj svoj hrvatski identitet i bosanskohercegovački identitet, a oni nam ovako zabijaju nož u leđa i zaista nas izdaju. I ovo se ne bojim, možda i meni otpane koje putovanje u budućnost to mi otpane kakva stipendija ili budućnos možda u Soroša ili tako nešto, ali zaista ako želite raditi na bosanskohercegovačkom identitetu, ako želite da se i student Srbin, Hrvat i Bošnjak pored svog nacionalnog identiteta također osjeća kao Bosanac i Hercegovac ne možete nam ovako zabijati nož u leđa.

Druga stvar je ja se nadam, ja ne zahtjevam od hrvatskih predstavnika da potegnu pitanje nacionalnog interesa, svi bi trebali potegnuti pitanje nacionalnog interesa i trebali bi potegnuti pitanje bosanskohercegovačkog nacionalnog interesa, gdje ide naše visoko obrazovanje i što se događa sa našim studentima. Jer događa se uglavnom da se zaista tavori na tim fakultetima i da se ne napreduje, a izgleda to možda nekome i odgovara da se mi jednostavno ti mladi ljudi, pošto ih i onako nemate gdje zaposliti da ih negdje smjestite nekih pet godina da vam ne smetaju dižu bune i td. Molim vas da potegnute pitanje hrvatskog vitalnog nacionalnog interesa, jer nama se posebide osim svega ovoga što sam rekla i što sigurno zabrinjava svakog studenta u BiH, bio on Hrvat ili ne. A postavlja se pitanje uvođenja Federacije, ja bi možda neko misli da smo mi paranoični pa da mi vidimo Federaciju gdje i ona ne piše, ali eto molimo vas udovoljite i ako to zaista nije nikakav problem onda na tim mjestima izbrišite ovaj izbrišite entiteta i stavite ovaj RS i županije neka smo mi paranoični nek mi patimo od toga, molim vas to barem uradite.

I ponovo govorim zakon je neustavan, treba nam zakon ali mjenjamo Ustav nemojmo se zavaravati rješimo finaciranje, rješimo jednake standarde i mislim uostalom da je ovaj zakon šuplja.

Hvala vam puno.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala sine. Tko se dalje javlja za diskusiju?
Izvolite gospodin Šaraba.

GOSPODIN ŠARABA

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolege, poštovani prijatelji.

Mislim da je rasprava o ovome zakonskom tekstu došla suviše kasno, da smo ovu raspravu imali prije petnestak dana vjerovatno bi ovaj zakonski tekst koji smo mi imali ovdje i koji smo gledali bio daleko kvalitetniji i bolji s obzirom da sam ja čuo danas nekoliko veoma dobrih kvalitetnih amandmana, naravno oni će vjerovatno se razmatrati u nekom periodu ili negdje amandmani koje smo danas čuli ovdje i zato smatram da je ova rasprava trebala da se održi dosta ranije, bar prije razmatranja ovoga zakona u Predstavničkom domu jer je nakon njegovog usvajanja došla ova rasprava a to je po mom mišljenju dosta kasno. Ono što piše u preambuli ovoga zakona nije osnov za njegovo usvajanje. Dakle, tačka 4. nije osnov za usvajanje ovoga zakona, to bi moglo da bude član 3. tačka 1. Ustava gdje se govori o nadležnostima BiH ili tačka 5. gdje se govori o prenijetim nadležnostima. Pošto ni RS ni Federacija nisu prenijele nadležnost dakle, mi ovdje imamo problem sa ovim zakonom da on nema svoj ustavni osnov i on kao takav ne postoji, dakle treba da postoji ustavni osnov, treba da se on utemelji. Što se tiče RS, koja je ušla u ovu priču davanjem amandmana i prihvatanjem amandmana od strane Parlamentarne skupštine, mislim da u ovom trenutku to za nju nije problem. Međutim taj posao ako želimo da radimo po zakonu i po Ustavu mora da se završi. Dakle, mora da postoji ustavni osnov. Kako on ne postoji u ovom trenutku onda je priča o ovome dokumentu i o ovome zakonu potpuno sporna.

Što se tiče generalnih primjedbi smatram da u članu 52. treba napraviti poboljšanja koja se tiču upravljanja visokoškolskim ustanovama, treba izvršiti preciziranje i uključiti studente u Upravni odbor. Smatram i to ću reći na kraju, neću ponavljati nešto što su rekle moje kolege, da je usvajanjem ovoga teksta zakona od strane Predstavničkog doma vruć krompir u ruke gurnut u Dom naroda i u svakom slučaju nas očekuje dosta žustra rasprava.

Toliko i hvala vam.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala. Idemo dalje izvolite.

SRĐAN RADULJ

Opet da se predstavim Srđan Radulj - Studentska organizacija Univerziteta u Banja Luci. Prvo bih htio da kažem jednu izreku poznatog pravnika Valtazara Bogišića koji je

rekao: što se grbo rodi vrijeme ne ispravi. To je očigledna stvar sa ovim zakonom. Naravno ono što je nastalo kao ništavo vrijeme ne može da popravi, ne može nikakav vremenski tok da protekne da bi to postalo valjano. Toliko o tome.

A svojoj uvaženoj kolegici iz Mostara htio bih da kažem par stvari. U RS već godinu dana je na snazi Zakon o visokom obrazovanju RS u kojem su učestvovali studenti, odnosno studentska predstavnička tijela u veoma velikom broju i kvantitativno i kvalitativno. Htio bih da vam poručim, gotovo svima studentima, s obzirom da je, kakvo je stanje trenutno nadležnost u Federaciji, odnosno nadležnost za donošenje zakona po trenutnim propisima na nivou kantona odnosno županija, umjesto, draga kolegice, da zahtijevate pošto poto promjenu Ustava BiH, da bi se ovaj zakon mogao donijeti trebali ste mnogo više i mnogo jače da pritišćete, kako svoju akademsku zajednicu tako i političke funkcionere da bi, vi ste do sada već mogli imati zakon kakav ste htjeli. I mislim da je to jedan od puteva kojim se moglo riješiti kako finansiranje, finansiranje studentskih predstavničkih tijela, tako i sve druge stvari koje bi se mogle riješiti da kažem i ovim zakonom.

To vam je moj apel da ne pokušavate da utičete na, mislim naravno vi ćete pokušati da utičete na svoje političare da idu na izmjenu Ustava da bi se ovo, da bi ovo moglo da prođe legalno ali pokušajte ovim načinom koji sam i od srca savjetujem.

Hvala.

IVO MIRO JOVIĆ

Izvoli ako je replika, kratko.

PAULA PRANIĆ

Ovaj kolega, znam koliko je studentima stalo i da vi sigurno volite RS, da je to vaš entitet i vi kažete da je to vaša država, al' mi imamo i borimo se sa našim županijskim ministrima i radim na tome i borimo se s našim senatom. Ali mi stvarno moramo voditi bitku na svim mjestima jer nas nismo mi toliko jaki nas stvarno udaraju sa svih strana. Kao što vidite ja bih volila radije da smo danas proveli sastanak sa županijskim ministrima obrazovanja i da smo ih natjerali da nas redovito financiraju. I zaista bi to volila ali i na tom mi radimo i hvala vam puno na savjetu ali je stvar da nas napadaju sa svih strana i da sam ja morala danas doći ovdje i govoriti o ovakvom zakonu jer je on ugrožavao i onu nadležnos županija o kojoj mi govorimo. To je stvar i ništa ja poštujem vaše što se toga tiče nemam ništa protiv vašeg entiteta i td.

Hvala puno.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala. Tko se dalje javlja za riječ? Dok još razmišljate da li će se još netko javiti, ja želim informirati da smo i u pisanoj formi za ovu raspravu dobili mišljenje i prijedloge, zaključke, Sveučilišta Mostar i Studentskog zbora. To će biti sastavni dio i prilog ovom današnjem skupu, ovoj javnoj raspravi o ovoj temi.

Ako, ja ne vidim da netko još podiže ruku, ja bi polaku privodio kraju ovu današnju javnu raspravu. Svakako da smo vodili evidenciju o svemu onom što je danas ovdje izrečeno neka bude i meni dozvoljeno kao članu, prije svega izaslaniku u Domu naroda, ali i predsjedatelju Ustavnog povjerenstva, reći nekoliko stvari. U uvodnom dijelu govorio sam kao sazivač skupa, a sada u ulozi čovjeka koji ima pravo iznijeti i svoja stajališta i ona bi bila vrlo kratka.

Zakono BiH neupitno o visokom školstvu treba, to smo svi danas i konstatirali, taj zakon mora biti pravičan i pravedan, mora podjednako rješavati pitanja svih studenata u BiH, a da bi to bilo doista tako moramo onda imati institucije koje to mogu provoditi. Ovdje je danas rečeno i visoki suglas je postignuto, prije svega znači da bi imali iste standarde studiranja, moramo imati isti izvor financiranja, isto tako trebamo imati i institucije koje će davati akreditacije i licenciranje po osnovama ujedančenih kriterija sukladu sa EU.

Za, pred zakonom je bilo toliko, ljudima koji su predlagali zakon relativno malo da je bilo još napora ova pitanja bi bila riješena mi bi danas sasvim drugačije razgovarali a ja ću na kraju iznoseći ove zaključke, sublimirajući sve što je danas izrečeno, reći doista jedan negativan kontekst o ovome zakonu. Dozvolite da onda kratko vrlo kratko prođem kroz ovo danas što smo mi ovdje danas govorili.

Prvi profesor Majstorović je govorio o Zakonu o visokom obrazovanju na razini države svakako mada nema ustavnog osnova. Isto tako založio se da bi to omogućilo standardizaciju i razvoj visokog školstva na istim osnovama za sve studente. Financiranje treba nužno regulirati na razini države, kao i licenciranje i akreditaciju. Nekoliko je govornika upravo u tom smislu i govorilo.

Gospodin Radulj, pitanje Upravnog odbora – Zašto nema studenata? Predlaže da u upravljanju sveučilištem bude najmanje jedan student. Takođe dotako se pitanja izvanrednog studija koji ne tretira ovaj zakon.

Gospodin Mujakić, ja neću duboko ulaziti, neću prepričavati samo glavne naglaske ovog današnjeg skupa kako ih ja vidim. Iz kordinacije za mlade pri Vijeću ministara kad je u pitanju financiranje treba naći kompromisno rješenje između RS i drugih zainteresiranih strana.

Profesor Zovko, podržava ustavne promjene koje su preduvjet, zapravo zahtjeva ustavne promjen koje bi bile preduvjet za reguliranje ove problematike. Protivi se bilo kojem elementu upravljanja u školstvu i obrazovanju koje bi se odnosilo i bilo na razini Federacije bilo kojem pitanju.

Sabahudin Ekimović, mi smo već napravili centralizaciju, odnosno fakulteti su izgubili pravni subjektivitet što je veći iskorak u usklađivanju koje tretira ovaj zakon, što se zove integriranost sveučilišta. Isto tako mislim da je govorio još, zalaže se za rješavanje na razini države. Zalaže se za to da ova redovna praksa rada ide po ovom osnovu koji je sada kad su u pitanju financije al' da bi trebalo žurno reagirati sa razine države i inekciju kako on kaže finciskuu dati kako bi se mogli zadovoljiti kriteriji modernizacije sveučilišta. Također

odvojio bi znanost i tehnologiju u posebno ministarstvo. I kod akreditacije izuzetno je važno tko će nas akreditirati gdje on naglašava da će biti utjecaja iz međunarodne zajednice, odnosno ovdje podrazumjeva se iz EU, Sveučilišta Evrope.

Samir Arnautović, žali što se donosi okvirni zakon trebao je jedan zakon na razini države i izmjene zakona predlažu u članku 5. stavak 3. Kad je u pitanju Medicinski fakultet, predlaže da Farmacija i Stomatologija koliko sam ga razumijo ne mogu ostati izvan ovoga dijela, trebalo bi znači podvesti pod jedno. To je vjerojatno Medicinske znanosti da bi bile podjednako tretirane u primjeni Bolonjskog procesa. Također ima primjedbu na cikluse u prvom ciklusu da bude i naslov do diplomski, drugi ciklus diplomski a treći doktorski. U članku 28. izbora nastavnika uz znanstvena zvanja izmjene takođe u onome dijelu koje se odnose na mentorsko.

Damir Araupović, Sveučilište Mostar, inzistira uređenje financija i mobilnost studenata sukladno Bolonjskom procesu. U zakonu nema niti riječi o financiranju studentskih udruga. Želi da se to riješi na jedinstven način za BiH. Nema takođe ni riječi o studentskoj anketi što je takođe sastavn dio trebao biti u ovakvom jednom zakonu.

Jozo Križanović, ovo je loš zakon i nabraja nema autonomije sveučilišta, Upravno vijeće pretvoreno u Dom naroda, nema financiranja na razini BiH. Postavlja pitanje je li ovaj zakon rješava pitanje visokog školstva, mislim da nije za to očekuje da se na Domu naroda ovaj zakon popravi u suklađu sa zahtjevima Akademske zajednice iz Mostara koju podržava.

Tonka Krešić, nema ustavnog osnova, financiranje nije rješeno, nema mobilnosti studenata na razini BiH, a kamo li kako da budemo u suklađu sa EU. Iznosi studij Prava u Banja Luci, po sustavu 3+2 u Mostaru 5+ ništa u Sarajevu 4+1.

Student Marko iz Mostara, nisam prezime zabilježio pa ću nazvati ga gospodin Marko. Traži osnivanje Agencije za visoko školstvo na razini BiH koja bi regulirala pitanja davanja koja bi dovela da studenti budu jednakopravni na svim razinama, odnosno u cijelom prostoru BiH.

Božo Rajić, po riječim ministarstva ovaj zakon jamči kvalitet kako ako nema, znači kako to učiniti, ako nema nad ovim kopetenciju a nema niti financisku a niti, a ni ima financiranje na isti način svijuu. Načela koja je pobrojao mogla bi se svesti osigurati prava i uvjete, standarde i norme a to možemo samo financiranjem na razini države. Kako je moguće razvlastiti ustavnu županiju i prenijeti oblasti na razinu Federacije kad je to protiv ustavno, takođe želi rješenje visokog obrazovanja na razini BiH, a to znači i financiranje, akreditaciju, licenciranje i sve ostalo.

Amir Šeho, nema ministara koji su bi trebali biti u čijoj nadležnosti je ovo i zato žali, a to nije dobro. Zalaže se zakon na razini države i ima zamjerku na konstataciju da 15% svega studenata čine senat sveučilšta, ako sam dobro razumijo, može ispraviti a mislim da je to premalo. Zalaže se za amandman koji će popraviti ovaj zakon koji nam je toliko potreban. Za amandmane i da se znači zakon popravi kako bi bio donesen i koji nam je toliko potreban.

Belkić, teško je doći do rješenja u ovakvoj društvenoj zajednici koja će sve zadovoljiti ali treba uporno razgovarati i tražiti kompromis. Dom naroda će donijeti odluku onako kako misli da je najbolje. Ovdje je bilo sugestija prema Domu naroda on ne bi želio sugerirati.

Mile Laslić, načela ne mogu obrazložiti i naći ustavni osnov za donošenje ovog zakona. Što se tiče Bolonjskog procesa nije svrha napraviti unificirani zakon, nego harmonizirati bolonjska rješenja i primjeniti prema našim potrebama i mogućnostima. Zamjera, nije traženo mišljenje od ministara u čijoj je nadležnosti visoko školstvo što nije dobro, a to se i konstatira u obrazloženju donošenja ovoga zakona. Također nije dobro što sam predlagač iznosi da nisu usvojene u potpunosti zamjerke Ustavnog suda koje su se odnosile na prethodno ponuđeni zakon koji je pao na Ustavnom sudu. Također želi sugerirati na popravke u članku 49. stavak 8. treba staviti umjesto „donošenje odluke“ da stoji „donošenje rješenja“ radi se podsjetiću o upravnom sporu. Sumnjam, ova rješenja su površna jer se sigurno računa na donošenje drugih na nižim razinama podzakonskih akata i zakona što bi u tom slučaju znači u jednoj zavijenoj formi da budem do kraja jasan, sumnja u te namjere predlagača zakona da će se te stvari rješavati na način kako to neće biti na korist svima. Članak 52. takođe želi u stavku 4. treba vidjeti oko autonomije sveučilišta. Članak 64. stavak 2. gdje se pokušava na mala vrata uvesti Federacija umjesto „entiteta“ u množini treba da stoji „RS i županije“ kao nadležne za oblast visokog školstva. Članak 67. ne može stajati „8 dana od dana objavljivanja i primjena ovoga zakona“, treba to je duži proces predlaže da bi to moglo biti kao završno kroz cijelu laboraciju koju je on ovdje iznio, tek „početak akademske 2008./2009. godine“ što bi omogućilo u međuvremenu i donošenje podzakonskih akata. Također predlaže da se izvrši prijenos ovlasti na državnu razinu i o tomu potpisati sporazum kao što je to primjerice naveo je urađen u oblasti obrane što bi trebalo uraditi znači županije i entitet RS. Kad je u pitanju vitalni nacionalni interes onda treba i moraju izaslanici zatražiti zaštitu na Ustavnom sudu, a i povesti ustavni spor a i ostale instrumente iskoristiti ukoliko budu potrebiti koji nam stoje na raspolaganju.

Paula Pranić, raduje se što smo danas postigli visoki stupanj suglasnosti oko toga da ovaj zakon nije dobar, treba biti uporan i zahtjevati rješenja u zakonu koja će omogućiti moderno školovanje u suklađu s EU. Takođe bi se založila ona se zalaže, treba mjenjati ustavno stanje u BiH, jer svako drugo rješenje i sve drugo što nas vuče ka dalje to je korak nazad. Udruge studenata trebaju biti financirane na isti način na cijelom prostoru BiH, naglašava da se doktorski studij već sada na neki nači prekida sa radom jer bi dugo će se čekati na donošenje novih porgarma kako bi se krenulo sa uspostavom doktorskog studija. Također iznijela je stajalište da ne misli da se trebamo hvaliti kako smo usvojili zakon a već znamo da nije dobar i da ne valja.

Gospodin Šaraba, žali što se kasno raspravlja o ovome zakonu, ja vjerujem da uvaženi izaslanik misli na Zastupnički dom jer su malo požurili sa odnosno stavljanjem na dnevni red ove točke, a vjerojatno mogli su postupiti isto kao što smo mi danas postupili i nije ovo samo danas, rasprave su bile i ja sam bio na sastanku i u Mostaru. Akademska zajednica me je zvala u organizaciji Hrvatskog znanstvenog vijeća. Takođe smatra da ovdje nema ustavnog osnova, ako se trebalo pozivati u obrazloženju i traženju ustavnog osnova za donošenje ovakvog zakona onda ne nikako u ovim točkama koje su ovdje navedene. I rekao

je da je pred nama jedno vruće teško vrijeme rasprava u Domu naroda gdje ćemo trebati sigurno tražiti nova rješenja, nova usuglašavanja i na neki način doći do onih rješenja sa rečenicom koju je danas rekao gospodin Belkić da je kompromis velika stvar i iznaći rješenja za boljitak ove zemlje.

Mislim da je evo to. Da li nakon ovih mojih riječi ima netko, jesam li dobro prenio stajališta i mišljenja vaša, ako ste suglasni s tim još jednom se svima zahvaljujem ugodan dan.

_____ (?)
(nije uključen mikrofon)

IVO MIRO JOVIĆ

Možemo ovdje pa ću ja zabilježiti evo pošto je gospoda čula vas, a ja možda krivo interpretirao nikakva namjera nije bila, Marko je li tako. Izvolite Marko.

MARKO

Treba agencija koja će donositi odluke a ne davati preporuke.

IVO MIRO JOVIĆ

Traži osnivanje agencije za visoko školovanje na razini BiH, je li koja bi regulirala davanja

MARKO

Koja će donositi odluke a ne davati preporuke o davanju.

IVO MIRO JOVIĆ

Molim, molim, to je

Sjednica završila sa radom.